

ประวัติและความเป็นมาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ความหมายของมหาวิทยาลัยเปิด

มหาวิทยาลัยเปิดหรือตามที่คนไทยเรียกว่า "ตลาดวิชา" นั้น มีขึ้นแห่งแรกที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อ พ.ศ. 2476 และเป็นมหาวิทยาลัยเปิดในปี พ.ศ. 2503¹ และในปี พ.ศ. 2514 ตลาดวิชาแห่งใหม่ก็เริ่มตั้งขึ้น คือมหาวิทยาลัยรามคำแหง แต่มีได้กำหนดความหมายของคำว่าตลาดวิชาไว้ในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหงไว้อย่างแน่ชัด

คณะผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในปี พ.ศ. 2476 ได้ให้แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษาตลาดวิชาไว้ดังนี้ "...คือการเปิดรับนักศึกษาในมหาวิทยาลัยโดยไม่มีการสอบคัดเลือก และแนวความคิดที่สองไม่เพียงแค่นักศึกษาเข้าเรียนโดยไม่มีการสอบคัดเลือกเท่านั้น ยังเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนด้วยตนเองโดยไม่ต้องเข้าเรียนในชั้นแต่อย่างใด"²

มีผู้เขียนบทความลงในหนังสือพิมพ์กล่าวหาถึงถึงความหมายของตลาดวิชาไว้อย่างน่าฟังว่า "...ตลาดวิชานั้นก็คือการจัดการศึกษามหาวิทยาลัยโดยไม่จำกัดจำนวนนักศึกษา แบบเดียวกับที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมืองเป็นอยู่ในสมัยแรก ๆ..."³

¹มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, นิทรรศการวัฒนธรรมศาสตร์ (พระนคร : 2513), ไม่ปรากฏหน้า.

²ชัยยงค์ พรหมวงศ์, "แนวความคิดและพัฒนาการมหาวิทยาลัยตลาดวิชา," สยามรัฐ, 15 เมษายน 2517, หน้า 11.

³น. นิรมล (นามแฝง), "มหาวิทยาลัยตลาดวิชา," พิมพ์ไทย, 11 พฤษภาคม 2516, หน้า 5.

กู๊ด, คาร์เตอร์ วี (Good, Carter V.) ได้ให้คำจำกัดความของมหาวิทยาลัยเปิด (Open University) ไว้ว่า "เป็นมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยที่ได้รับการพิจารณาว่าเป็นแหล่งการศึกษาที่นักศึกษาทุกวัยอาจจะศึกษาจนได้รับปริญญา โดยการศึกษาคนคว่ำด้วยตนเองที่บ้าน โดยอาศัยสื่อมวลชนเป็นเครื่องมือช่วยการคนคว่ำ เช่น โทรทัศน์ หรือโดยการเข้าฟังคำบรรยาย..."⁴

อุทุม วโรตมสิขติคตฺ ได้ให้ความหมายของ "ตลาดวิชา" ไว้ดังนี้ "หมายถึงการจัดการสอนระดับมหาวิทยาลัยเหมือนมหาวิทยาลัยทั่ว ๆ ไป แต่ไม่บังคับเวลาเรียน จัดห้องเรียนห้องใหญ่ ๆ รุ่นนักศึกษาได้หลายพันคนโดยอาศัยโทรทัศน์วงจรปิดเป็นเครื่องช่วย..."⁵

ถึงแม้ตลาดวิชาในประเทศไทยจะเริ่มขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2476 แต่ไม่เจริญรุดหน้าเท่าตลาดวิชาในต่างประเทศ ฉะนั้นเมื่อกล่าวถึงมหาวิทยาลัยเปิดหรือตลาดวิชา คนทั่วไปก็มักจะรู้จักกันว่ามีในประเทศไทยอังกฤษและอเมริกาเท่านั้น โดยเฉพาะตลาดวิชาในอังกฤษมีผู้ให้คำนิยามและกล่าวถึงมหาวิทยาลัยเปิดในอังกฤษไว้หลายท่าน ซึ่งพอจะทำให้เข้าใจความหมายของตลาดวิชา

เลสเทอร์, ไอ ริชาร์ด (Lester, I. Richard) กล่าวว่า

มหาวิทยาลัยเปิดเป็นสัญลักษณ์ของความเจริญรุดหน้า และยอมหมายถึงในประเทศอังกฤษอย่างไม่มีปัญหา เพื่อเปิดโอกาสทางการศึกษาให้แก่ผู้ใหญ่ และเพื่อเป็นการกำจัดเครื่องกีดขวางสำหรับบุคลากรในมหาวิทยาลัย ทำการสอนในระดับปริญญาตรีโดยใช้สื่อมวลชนอันทันสมัยเขาช่วย พร้อมด้วยวิธีการสอนที่เขา

⁴Carter V. Good, ed, Dictionary of Education (New York : McGraw - Hill, 1973), p. 633.

⁵อุทุม วโรตมสิขติคตฺ, "อควินาตกรรมบนทางสายคนที่รามคำแหง," (อควินา), หน้า 3.

ชั้นมาตรฐานชั้นสูงที่จัดเตรียมไว้สำหรับนักศึกษาที่ไม่สามารถเข้าฟังคำบรรยายได้ หรือผู้ที่พบว่าการเข้าเรียนเป็นประจำเป็นสิ่งที่น่าเบื่อ และเพื่อเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้าศึกษาได้ตามต้องการ โดยไม่ต้องสอบคัดเลือก⁶

ในสารานุกรมทางการศึกษา (The Encyclopedia of Education) ไคกลาวถึงมหาวิทยาลัยเปิดไว้ว่า "มหาวิทยาลัยเปิดสำหรับผู้ใหญ่ ในอังกฤษเปิดรับนักศึกษารุ่นแรกในปี 1970 (พ.ศ. 2513) สามารถผลิตบัณฑิตโดยอาศัยสื่อมวลชน เช่น วิทยุและโทรทัศน์ เข้าช่วย พร้อมกับการศึกษด้วยตนเองที่บ้าน"⁷

บรรพต วีระสัย เขียนบทความลงในข่าวรวมคำแห่ง กล่าวไว้ว่า

มหาวิทยาลัยเปิดของอังกฤษนั้น ท่านอธิการบดี (Chancellor) Lord Crowther ไคกลาวไว้มีดังนี้ 2.1 เปิดโอกาสให้คนหมามาก โดยเฉพาะผู้ที่พลาดโอกาสเล่าเรียนไม่ว่าจะโดยเหตุใดก็ตาม 2.2 เปิดกว้างในแง่สถานที่ ไคแก่การที่มหาวิทยาลัยไม่มีกำแพง กั้นอาณาเขต เป็นกิจจะลักษณะแบบสถาบันธรรมดา ผู้สนใจใคร่รู้จะอยู่ทุกหนทุกแห่ง 2.3 เปิดกว้างในแง่ของวิธีการ ไคแก่การที่มหาวิทยาลัยรับเทคนิคใหม่ในการสอน รวมทั้งการถ่ายทอดวิชาการทางระบบการกระจายสาร 2.4 เปิดกว้างในแง่ของความคิด ความอ่าน ไคแก่การไม่ปิดกั้นจิตใจในจักรวาลอันไพศาลของความคิดมนุษย์ การมีใจกว้างพอที่จะรับทฤษฎีหรือทฤษฎีที่แปลก ๆ และ หลากหลาย ยอมรับผลดีของการเจริญงอกงามของความคิด⁸

⁶ Richard I Lester, "Britain's university of the second chance," American Education, VII (August - September, 1971), 7

⁷ David A. Lockmiller, "Correspondence Education," The Encyclopedia of Education, II (1971), 446

⁸ บรรพต วีระสัย, "ระบบมหาวิทยาลัยตลาดวิชาของอังกฤษ," ข่าวรวมคำแห่ง, 11 พฤศจิกายน 2515, หน้า 4.

อุทัย ภิรมย์รัตน์ กล่าวว่า "การที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้เรียกชื่อตัวเองว่า มหาวิทยาลัยเปิดนั้น ก็เนื่องมาจากว่าเปิดรับนักศึกษาเข้าเรียนโดยไม่ต้องสอบคัดเลือก และไม่คำนึงถึงพื้นฐานการศึกษาเดิมของนักศึกษา ไม่จำกัดอายุ เพศ ศาสนา และอาชีพ และไม่บังคับเวลาเรียนว่าจะต้องมานั่งเรียนในชั้นอย่างสม่ำเสมอทั้งในมหาวิทยาลัยทั่วไป"⁹

เท่าที่ปฏิบัติตามความเป็นจริงตั้งแต่เปิดมหาวิทยาลัยจนถึงปัจจุบันนี้ ความหมายโดยทั่วไปของมหาวิทยาลัยเปิดหรือตลาดวิชาก็คือ การเปิดโอกาสให้เข้าศึกษาโดยไม่มี การสอบคัดเลือก และไม่จำกัดเพศและวัย เท่ากับเป็นการเปิดโอกาสที่สองให้แก่ผู้ที่สอบเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยสามัญไม่ได้ นอกจากนี้ยังเป็นการช่วยส่งเสริมให้ผู้ใหญ่ และผู้ ที่ทำงานให้มีโอกาสศึกษาเพิ่มเติมในระดับปริญญาตรี หรือในสาขาวิชาที่ตนสนใจได้

วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีปรากฏชัดแจ้งในพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2514 หมวดที่ 1 บททั่วไป ซึ่งมีความสำคัญตอนหนึ่งว่า "มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นสถาบันการศึกษาและวิจัยแบบตลาดวิชา มีวัตถุประสงค์ให้ การศึกษาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัยส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงและทำนุ บำรุงวัฒนธรรม"¹⁰

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับจุดประสงค์และจุดมุ่งหมายของมหาวิทยาลัย เปิดไว้หลายท่าน ชัยยงค์ พรหมวงศ์ กล่าวว่า

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁹อุทัย ภิรมย์รัตน์, "มหาวิทยาลัยเปิดหรือตลาดวิชาของอังกฤษ," ข่าวรามคำแหง, 22 เมษายน 2515, หน้า 4.

¹⁰"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2514," ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ 88, ตอนที่ 24 (2 มีนาคม, 2514), 90.

จุดมุ่งหมายของมหาวิทยาลัยเปิดตั้ง เช่น รามคำแหง มี 3 ประการ คือ ประการหนึ่ง เปิด "โอกาสที่สอง" สำหรับผู้ที่ทำงานแม่บ้าน บุคองจำเจอยู่กับงาน คนพิการ... ประการที่สอง สำหรับประชาชนที่อยู่นอกหรือห่างไกลจากกรุงเทพมหานคร ความจังหวัดต่าง ๆ มหาวิทยาลัยรามคำแหงจะมีวิธีการที่จะช่วยให้เขาเหล่านั้นศึกษาหาความรู้ได้ที่บ้าน โดยไม่ต้องกระเสือกกระสนลงมากรุงเทพฯ... ประการที่สาม มหาวิทยาลัยรามคำแหง จะช่วยเพิ่มระดับการศึกษาของชาติและทักษะ ประกอบอาชีพของประชาชนให้สูงขึ้น...¹¹

บทความของ น. นิรมล กล่าวถึงปรัชญาหรือหลักการ ศึกษาแบบตลาดวิชาไว้ว่า "เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลที่ไม่มีโอกาสศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาใดมีโอกาสหาความรู้ เพื่อความก้าวหน้าต่อไป รวมทั้งนี้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการทำงาน"¹²

บทความในหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ (Bangkok Post) กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงไว้ดังนี้ "มหาวิทยาลัยรามคำแหงดำเนินการ จัดตั้งขึ้นในปี 1969 (พ.ศ. 2512) และเปิดรับนักศึกษาในปี 1971 (พ.ศ. 2514) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ให้นักศึกษาสามารถ ที่จะศึกษาในระดับที่สูงขึ้น"¹³

บทความในข่าวรามคำแหง กล่าวถึงนโยบายและวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงไว้โดยละเอียดดังนี้

¹¹ ชัยยงค์ พรหมวงศ์, "มหาวิทยาลัยรามคำแหงควรรักษา นโยบายมหาวิทยาลัย เปิดให้คงอยู่ไถ่อย่างไร," สยามรัฐ, 5 กุมภาพันธ์ 2517, หน้า 7.

¹² น. นิรมล (นามแฝง), "มหาวิทยาลัยตลาดวิชา," พิมพ์ไทย, 11 พฤษภาคม 2516, หน้า 5.

¹³ "A Focus of Controversy Since its Inception," Bangkok Post, June 16, 1974, p. 13.

"... นโยบายสำคัญของมหาวิทยาลัยรามคำแหงก็คือ เป็นมหาวิทยาลัยศิลปศึกษา และพยายามร่วมมือกับคณะผู้บริหาร มหาวิทยาลัยสร้างสรรค์มหาวิทยาลัยของเราให้เจริญก้าวหน้าตามแนวความคิดดังนี้

1. มหาวิทยาลัยควร มุ่งผลิตบัณฑิตออกมารับใช้สังคมโดยส่วนรวม มีใช้ผลิตเพื่อสนองความต้องการของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือพรรคการเมืองใดโดยเฉพาะ

2. มหาวิทยาลัยควร คำนึง ถึงคุณภาพของบัณฑิต เพราะการผลิตบัณฑิตไม่ควรมุ่งแต่ปริมาณ แต่ควรมุ่งถึงคุณภาพเป็นสำคัญ และการที่จะผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพได้นั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยที่จะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลให้การ เรียนการสอนดำเนินไปตามหลักสูตรที่วางไว้โดยสมบูรณ์

3. มหาวิทยาลัยควร ให้ความสำคัญแก่งานประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ความรู้และความเข้าใจอันถูกต้องแก่นักศึกษาและประชาชนทั่วไปได้ทราบถึงบริการต่าง ๆ ที่เราจัดทำขึ้น เพื่อให้ความสะดวกแก่นักศึกษาทั้งในการรับสมัคร การเรียน การสอน และการสอบ ตลอดจนให้ทราบถึงภาระอันหนักของมหาวิทยาลัยที่จะต้องให้การ ศึกษาแก่ผู้คนจำนวนมาก

4. มหาวิทยาลัยควร ปลูกฝังให้นักศึกษา เคารพต่อระเบียบวินัย เพื่อให้ นักศึกษาประพฤติปฏิบัติคนดีงาม เป็นที่นิยมยกย่องของสังคม ซึ่งถ้าทุกฝ่ายให้ความร่วมมือช่วยกันดูแลในเรื่องนี้ ย่อมเป็นหนทางให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อมหาวิทยาลัยยิ่งขึ้น

5. มหาวิทยาลัยควร เสริมสร้างความสามัคคีในมหาวิทยาลัยให้แน่นแฟ้น

6. มหาวิทยาลัยควร ให้บริการแก่นักศึกษาให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

7. มหาวิทยาลัยควรหาทางเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของอาจารย์ เนื่องจากอาจารย์เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการ เรียนการสอนซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมให้อาจารย์มีช่องทางเพิ่มพูนความรู้

8. มหาวิทยาลัยควร ให้ความสำคัญแก่สถานที่เรียนเป็นอันดับแรก

9. มหาวิทยาลัยควร จะรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในบริเวณมหาวิทยาลัย ทั้งการรักษาความสะอาดของอาคารสถานที่และบริเวณมหาวิทยาลัย เพื่อความสวยงามและเจริญตา เจริญใจ แก่นักศึกษาและคนทั่วไป

10. มหาวิทยาลัยจะต้องเอาใจใส่ดูแลเจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย ให้เอาใจใส่ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ พร้อมกันนี้จะต้องป้อนว่าเห็นแก่ผู้ถูกสหประชาชาติและเอาใจใส่ปฏิบัติงานเป็นผลดีต่อมหาวิทยาลัย รวมทั้งให้สวัสดิการแก่เจ้าหน้าที่ด้วย"¹⁴

จุดประสงค์ของมหาวิทยาลัยเปิดในอังกฤษก็คล้ายกับของไทย คือ "เพื่อ ฟื้นฟูพลังทางสมองของประชาชนให้เข้มแข็งขึ้น โดยเปิดโอกาสใหญ่ที่พลาดการศึกษาเล่าเรียนในระดับมหาวิทยาลัย อันเนื่องมาจากประสบปัญหาทางครอบครัว สุขภาพอนามัยและการเงินไม่อำนวย หรือผู้ที่ประสงค์จะพัฒนาตัวเอง เมื่อตอนแก่จะได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในระดับสูง และเพื่อรับปริญญาไปพร้อม ๆ กัน"¹⁵

มหาวิทยาลัยเปิดในประเทศอังกฤษบางแห่งได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ว่า "เพื่อให้โอกาสแก่ผู้ใหญ่ทุกระดับสังคมได้ศึกษาในราคาที่ประหยัด"¹⁶

วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง เน้นจุดสำคัญ อยู่ที่การ เป็นสถาบันการศึกษาแบบตลาดวิชา ที่ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงและทำนุบำรุงวัฒนธรรมคล้ายคลึงกับวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยเปิดในต่างประเทศ จะแตกต่างกันก็แต่เพียงระบบการศึกษาเท่านั้น

การศึกษาในมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ระบบการเรียนของมหาวิทยาลัยแห่งนี้แตกต่างจากมหาวิทยาลัยแห่งอื่นตรงที่ไม่บังคับเวลาเรียนและไม่มีการสอบเก็บคะแนน

¹⁴"นโยบายของมหาวิทยาลัยรามคำแหง," ข่าวรามคำแหง, 23 พฤศจิกายน 2517, หน้า 6.

¹⁵อุทัย ภิรมย์รัตน์, "มหาวิทยาลัยเปิดหรือตลาดวิชาของอังกฤษ," ข่าวรามคำแหง, 22 เมษายน 2515, หน้า 4.

¹⁶"Evergman's Alma Master," Newsweek, LXXVII, LII (January 25, 1971), 36.

การเปิดสอน

มหาวิทยาลัยรามคำแหงจัดการศึกษาแบบทวิภาค โดยแบ่งเวลาเรียนในปี การศึกษาหนึ่งออกเป็นสองภาคเรียนปกติ แต่ละภาคมีระยะเวลาเรียน 18 สัปดาห์ นอกจากนี้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2515 เป็นต้นมา ยังได้เปิดภาคฤดูร้อนซึ่งมีระยะเวลาเรียน 8 สัปดาห์อีกด้วย¹⁷

สำหรับปีการศึกษา 2519 นี้ ภาคแรกเปิด 7 มิถุนายน - 8 ตุลาคม 2519 ภาคหลังเปิด 1 พฤศจิกายน - 15 มีนาคม 2520 และมีภาคฤดูร้อนระหว่าง 1 เมษายน - 20 พฤษภาคม 2520¹⁸

วิธีสอน

มหาวิทยาลัยรามคำแหงจัดการสอนแบบประสานงานด้านวิชาการระหว่าง คณะหรือที่เรียกว่าการเรียนแบบสหศาสตร์ศึกษา (Interdisciplinary) ซึ่งประหยัด กำลังแรงงานและงบประมาณ¹⁹ กล่าวคือ คณะใดหรือภาควิชาใดมีหน้าที่เกี่ยวกับการ เปิดสอนวิชาใด ก็จะทำอันวยการศึกษาและวิจัยในวิชานั้น ๆ แก่นักศึกษาทุกคนทั้งมหาวิทยาลัย ไม่มีการ เปิดวิชาซ้ำซ้อนกัน และอาจารย์ผู้สอนในสาขาใดก็จะได้รับมอบหมาย ให้สอนสาขาวิชานั้น ๆ โดยไม่จำเป็นต้องสังกัดคณะวิชาที่เปิดสอนวิชานั้นอยู่ นับเป็นการ ฉันทกกำลังทางวิชาการโดยตรง ผลดีของการจัดการเรียนการสอนแบบนี้ที่เห็นได้ชัดที่สุด คือ เกิดการประหยัดค่าใช้จ่าย ประหยัดเวลาในการจัดชั่วโมงสอน²⁰ ก่อให้เกิดมาตรฐาน

¹⁷ "มหาวิทยาลัยรามคำแหง," ข่าวรามคำแหง, 25 พฤศจิกายน 2518, หน้า 4.

¹⁸ มหาวิทยาลัยรามคำแหงประกาศกระบวนวิชาที่เปิดสอนพร้อมกันวัน และเวลา สอนใด (ม.ร.30) (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2519), หน้า 1.

¹⁹ บรรพต วีระสัย, "ม.ร. - มุ่งเรียนมุ่งรู้," (อัสส่าเนา), หน้า 2.

²⁰ "มหาวิทยาลัยรามคำแหง, "เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

ที่เหมือนกัน อีกทั้งเป็นการช่วยจัดความรู้สึกว่า เป็นนักศึกษาสังกัดคณะหนึ่งคณะใดจนเกินขอบเขต มหาวิทยาลัยรามคำแหงพยายามแต่เริ่มต้นที่จะสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน นอกจากนี้ยังสามารถใช้ประยุกติการ (Technology) สมัยใหม่เข้าช่วยในการสอน²¹

อุปกรณ์การสอนที่ทันสมัยที่สุดในบรรดามหาวิทยาลัยในเมืองไทยด้วยกันก็คือ การใช้โทรทัศน์วงจรปิดเข้าช่วยในการบรรยายของอาจารย์ เพื่อถ่ายทอดไปตามตึกเรียนใหญ่ ๆ จะคิดโทรทัศน์ราว 40 กว่าเครื่อง นักศึกษาสามารถนั่งเรียนกระจายไปตามห้องที่มีโทรทัศน์ถ่ายทอดได้โดยไม่ต้องนั่งแออัดกัน นักศึกษาสามารถมองเห็นอาจารย์กระดานดำ และอุปกรณ์การสอนอื่น ๆ พร้อม ๆ กับได้ยินเสียงอย่างชัดเจน สำหรับการเรียนในห้องเล็ก ๆ จะมีไมโครโฟนขยายเสียงให้นักศึกษาฟังคำบรรยายกันอย่างทั่วถึง²²

อุปกรณ์การสอนที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือตำราเรียน เนื่องจาก เป็นมหาวิทยาลัยตลาดวิชา สิ่งที่จะช่วยนักศึกษาที่ไม่สามารถเข้าฟังคำบรรยายได้ก็คือ จะต้องมิตำราเรียน เพื่อให้ศึกษาด้วยตนเองได้ โดยมีตำราครบทุกกระบวนวิชาที่เปิดสอน และส่วนมากพิมพ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว มีจำหน่ายที่ฝ่ายตำรา

การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยรามคำแหง ดร. ศักดิ์ ภาสุขนิรันต์ กล่าวว่

ไม่เหมือนกันทั้งในประเทอังกฤษและสหรัฐอเมริกา แต่เป็นแบบที่มีทั้งในอังกฤษและอเมริกา กล่าวคือ มหาวิทยาลัยรามคำแหงนี้ อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทำการสอนเหมือนมหาวิทยาลัยแบบ Open University ของสหรัฐ และยังครอบคลุมประเภทสูงค่าสอนแบบอังกฤษเขาไว้ด้วย นักศึกษาคนใดที่ไม่มีเวลาเขาเรียนเช่นพวกที่เป็นข้าราชการหรือทำงานโดยเฉพาะพวกที่อยู่ต่างจังหวัด มหาวิทยาลัยนี้ยังมีบริการจัดส่งตำราและคำสอนไปทางไปรษณีย์

²¹ เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

²² "มหาวิทยาลัยตลาดวิชาใหม่ที่สุดในเมืองไทย," เสรีภาพ, 20 (มกราคม, 2515), 6.

นับว่าเป็นมหาวิทยาลัยแห่งเดียวในเมืองไทยที่ให้ความสะดวกแก่นักศึกษาของตนเช่นนี้²³

จะเห็นได้ว่าการสอนในมหาวิทยาลัยรามคำแหงส่วนใหญ่ของฟังตำราเรียนบางวิชาก็ต้องอาศัยการเข้าฟังคำบรรยายประกอบด้วย การใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนเพื่อการศึกษายังไม่เจริญรุดหน้าเท่ามหาวิทยาลัยเปิดในต่างประเทศ

ทั้งเช่นมหาวิทยาลัยเปิดในประเทศอังกฤษ ทางด้านการสอน จัดการสอนทางไปรษณีย์ และทางวิทยุและโทรทัศน์ คือส่งตำราเรียนให้นักศึกษาเรียนทางไปรษณีย์ และมีการบรรยายทบทวนทางวิทยุและโทรทัศน์อีกเป็นรายสัปดาห์...มหาวิทยาลัยเปิดแห่งนี้ไม่ได้เปิดทำการสอนในบริเวณที่ตั้งสำนักงานกลาง หากแต่ขยายศูนย์การศึกษาซึ่งเป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัยไปไว้ตามท้องถิ่นต่าง ๆ ทั่วเกาะอังกฤษมีรวม 250 หน่วย แต่ละหน่วยจะมีอาจารย์พิเศษและที่ปรึกษาเพื่อช่วยเหลือนักศึกษาจำนวน 10 คน นักศึกษาจะไปที่ศูนย์สาขาการศึกษาที่ใกล้บ้านของตนเองอย่างน้อยสองสัปดาห์ต่อครั้ง เพื่อฟังคำสอนรวมการสนทนา อภิปราย หรือฟังคำบรรยายทบทวนทางวิทยุหรือโทรทัศน์ นอกจากนี้ นักศึกษาจะต้องไปเข้าชั้นเรียนในภาคฤดูร้อนปีละหนึ่งครั้ง ครั้งละหนึ่งสัปดาห์ ชั้นเรียนภาคฤดูร้อนนี้ทางมหาวิทยาลัยจะจัดขึ้นในสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ นักศึกษาจะได้ฟังคำบรรยายหรือพบปะกับอาจารย์ผู้สอนในวิชาที่ตนสมัครเรียน การเรียนการสอนก็เน้นในด้านการประยุกต์หลักวิชาการเพื่อแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน²⁴

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีโครงการ อยู่โครงการหนึ่งซึ่งมีฐานะเทียบเท่าชมรม ๆ หนึ่งของกองการนักศึกษา แต่มีส่วนช่วยส่งเสริมการศึกษาแบบตลาดวิชา โครงการนั้นก็คือ "โครงการวิทยุ - โทรทัศน์การศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง" เป็น

²³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 11.

²⁴ อุตัย ภิรมย์รัตน์, "มหาวิทยาลัยเปิดหรือตลาดวิชาของอังกฤษ," ข่าวรามคำแหง, 22 เม.ย. 2515, หน้า 4.

กิจกรรมที่จัดดำเนินการโดยนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรับสมัครสมาชิกที่มีใจรักงานทางด้านนี้ เข้ามาร่วมดำเนินการ โดยมีคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นที่ปรึกษา โครงการนี้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2516 ดำเนินงานเรื่อยมาจนกระทั่งต้นปีการศึกษาภาค 2 2519 ได้ยกเลิกไป โดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน แต่ทางมหาวิทยาลัยได้รับโครงการมาดำเนินการเองโดยมอบให้คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยเป็นผู้ดำเนินการ

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้ตามหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยไปยังนักศึกษา
2. เพื่อให้เป็นรายการที่ให้ความรู้และส่งเสริมทางการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น
3. เพื่อรายงานความเป็นไปภายในมหาวิทยาลัย เช่นการรับสมัครนักศึกษา
4. เพื่อเป็นสื่อประสานความเข้าใจอันดีระหว่างนักศึกษากับมหาวิทยาลัย
5. เพื่อแนะนำนักศึกษาและประชาชนให้เห็นความสำคัญของการศึกษาใน

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

6. เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของมหาวิทยาลัย²⁵

การดำเนินงานมีดังต่อไปนี้คือ

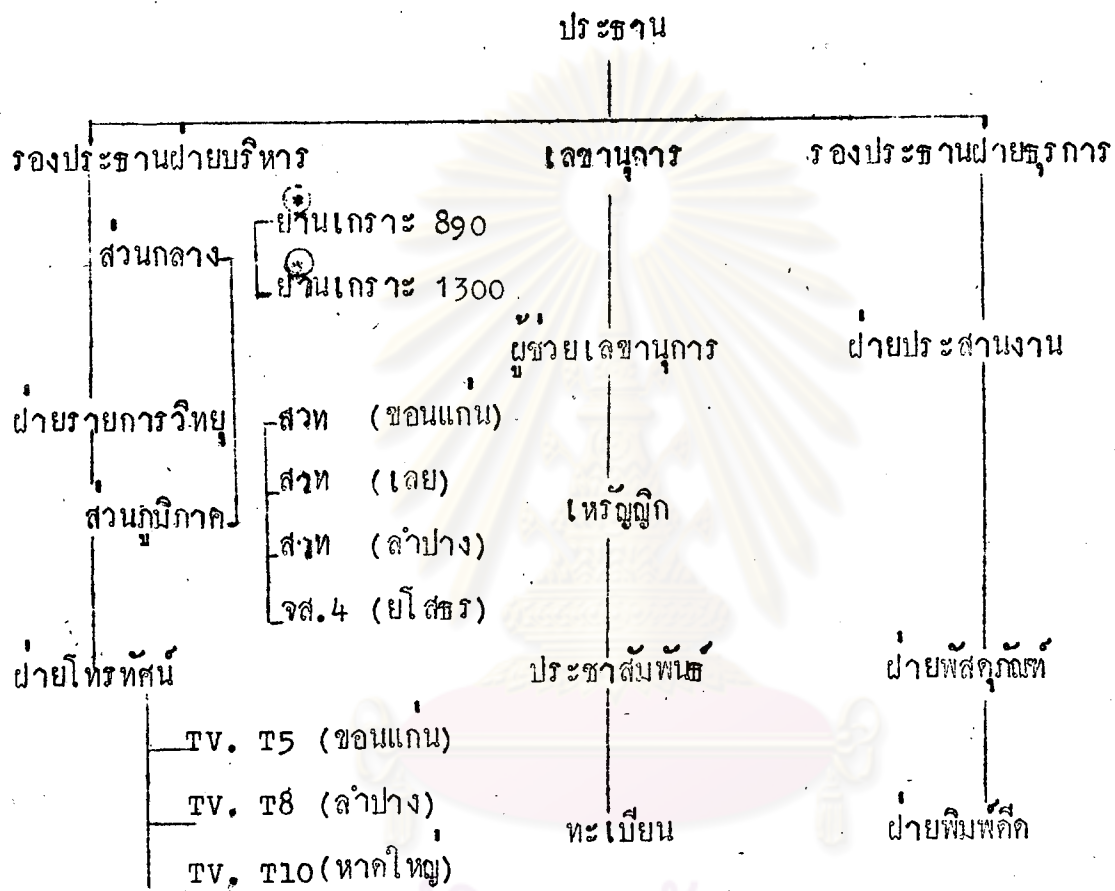
1. สรุปประเด็นวิชาบังคับร่วมที่สำคัญและวิชาบังคับของแต่ละคณะตามคำบรรยาย และการทบทวนจากอาจารย์ รายการทีวีพิเศษก่อนสอบ
2. ให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่นักศึกษาและประชาชนในรูปของสารคดี
3. เผยแพร่ข่าวสารของมหาวิทยาลัย อสมร. แฉก ชุมนุม และชมรมต่าง ๆ ที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัย
4. ตอบปัญหาทางการศึกษาและปัญหาเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย
5. เสนอรายการพิเศษเนื่องในโอกาสวันสำคัญของชาติ²⁶

²⁵"โครงการวิทยุ - โทรทัศน์การศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง," (อัครสำเนา),

หน้า 1.

²⁶ เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

โครงการวิทยุ - โทรทัศน์การศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง แบ่งสายงาน
ออกเป็น ฝ่ายบริหารและฝ่ายธุรการ ดังแผนผังดังนี้คือ

หมายเหตุ * องค์กรรายการวิทยุ

ที่มา : เอกสาร ของโครงการวิทยุ-โทรทัศน์การศึกษามหาวิทยาลัย
รามคำแหง

งานทางค่านิเทศและโทรทัศน์จะมีหัวหน้าฝ่ายเป็นผู้ควบคุมดูแล มีการ จัดรายการ และดำเนินรายการ แยกต่างกันไป

ทางค่านิเทศการวิทยุเริ่มออกอากาศ "รายการวิทยุการศึกษา" ขึ้นเป็นครั้งแรก ที่สถานีวิทยุยานเกราะ 1300 เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2516 และวันที่ 1 มีนาคม 2518 ได้ออกอากาศเพิ่มขึ้นอีก 1 ภาค คือสถานีวิทยุยานเกราะ 890 การออกอากาศในระยะ แรกจะเหมือนกันทั้ง 2 ภาค ต่อมาได้มีการปรับปรุงรายการให้แตกต่างกันเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2518 เป็นต้นไป จนกระทั่งวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2519 ทางสถานีวิทยุยานเกราะ ได้งดออกอากาศรายการวิทยุการศึกษาในส่วนกลาง²⁷ จึงคงเหลือเพียงรายการในส่วน ภูมิภาคเท่านั้น ได้แก่จังหวัดขอนแก่น เลย ซึ่งออกอากาศที่สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่ง ประเทศไทยและจังหวัดชัยภูมิ ออกอากาศที่สถานีวิทยุ จส.4

กำหนดเวลาที่ออกอากาศมีดังนี้คือ

1. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่น ออกอากาศ ทุกวัน เว้นวันอาทิตย์และวันพระ เวลา 18.00 - 18.30 น.
2. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ออกอากาศทุกวัน เสาร์และวันอาทิตย์ เวลา 9.45 - 10.00 น.
3. สถานีวิทยุ จส.4 จังหวัดชัยภูมิ ออกอากาศทุกวันเสาร์ เวลา 21.00 น. - 21.30 น.²⁸

สำหรับรายการที่ออกอากาศส่วนมากเน้นเนื้อหาทางวิชากฎหมาย ได้แก่ สรุป คำบรรยายทางวิชากฎหมาย บทความทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับกฎหมาย ตามคอบัญญัติกฎหมาย นอกจากนี้ก็มีรายการบทความที่นำทั่วไป และรายการเพลงจากสถาบัน

การนำรายการที่ออกทางสถานีวิทยุทั้งหมดนี้ ใ้ใช้การบันทึกเทปที่ห้องบันทึกเสียง

²⁷ เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

²⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 2.

ของโครงการวิทยา ซึ่งตั้งอยู่ ณ ที่ทำการรองคณบดี นักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง (อสมร.) เทปวิทยุตั้งกล่าวจะถูกส่งไปยังสถานีวิทยุโดยมีเจ้าหน้าที่ทางสถานีเป็นผู้ควบคุมรายการ

ทางค่านีโทรทัศน์จะออกเป็นรายการสดทางสถานีโทรทัศน์ของ 5 (ขอนแก่น) ของ 8 (ลำปาง) และของ 10 (หาดใหญ่) โดยเชิญวิทยากรจากที่ต่าง ๆ มาร่วมรายการ แต่ส่วนมากจะเป็นอาจารย์จากมหาวิทยาลัยรามคำแหงแทบทั้งสิ้น ทั้งนี้เนื่องจากรายการที่จัดส่วนใหญ่จะมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยอยู่แล้ว และอีกประการหนึ่งก็เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงปัญหาเรื่อง เงินค่าตอบแทน และเรื่องการเดินทางที่ต้องไปค้างแรม ถ้าเป็นวิทยากรจากที่อื่นอาจไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควรก็เป็นได้

กำหนดเวลาที่ออกอากาศมีดังนี้

1. สถานีโทรทัศน์ของ 5 จังหวัดขอนแก่น ออกอากาศทุกวันเสาร์ที่ 2 ของเดือน
2. สถานีโทรทัศน์ของ 8 จังหวัดลำปาง ออกอากาศทุกวันอาทิตย์ที่ 4 ของเดือน
3. สถานีโทรทัศน์ของ 10 หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ออกอากาศทุกวันอาทิตย์ที่ 3 ของเดือน²⁹

รายการโทรทัศน์ส่วนมากเป็นการอภิปรายเกี่ยวกับปัญหาสำคัญ ๆ ทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยมีเจ้าหน้าที่ของโครงการฯ หัวหน้าที่พิธีกร เช่น นายเสนีย์ แสงวัง นายปัญญา พุทศรี และ น.ส. เสาวณี เกตุหิรัญ และก็มีอาจารย์จากมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นผู้ร่วมรายการ โดยใช้ชื่อรายการนี้ว่า "รามคำแหงปริทรรศน์" เท่าที่จัดไปแล้วได้แก่เรื่อง "บทบาทของปัจจัยทางสังคมต่อพฤติกรรมทางเศรษฐศาสตร์

²⁹ สัมภาษณ์ ปัญญา พุทศรี 25 มิถุนายน 2519.

เฉพาะกรณีศึกษาคานิยมในสังคมไทย, เป้าหมายของการศึกษา, การเลือกตั้ง 4 เมษายน 2519, แนวทางปฏิรูปการศึกษา, การเมืองเรื่องของใคร, ก้าวใหม่ของการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทย เป็นต้น โดยมีเจ้าหน้าที่ของโครงการฯ เป็นผู้จัดรายการ และได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของทางสถานีทางคานเทคนิค

จากการสัมภาษณ์นายทรงชัย เจริญจันทร์วงศ์ ประธานกรรมการ และนายปัญญา พุทธรศรี หัวหน้าฝ่ายโทรทัศน์ ช่วยให้เข้าใจเรื่องราวรายละเอียดของโครงการฯ กระจ่างยิ่งขึ้น และทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ที่ทางโครงการฯ ต้องประสบ นับแต่การบริหารงาน เนื่องจากตำแหน่งต่าง ๆ ของโครงการฯ เป็นตำแหน่งที่ได้จากการเลือกตั้ง บุคคลที่ได้รับเลือกมาจากกลุ่มต่าง ๆ กัน อาจทำให้การดำเนินงานไม่คล่องตัวเท่าที่ควร

ทางคานงบประมาณไม่ค่อยเพียงพอ ปัจจุบันโครงการฯ ได้รับเงินช่วยเหลือจากมหาวิทยาลัยจากส่วนงบรายได้ปีละไม่เกิน 200,000 บาท เงินดังกล่าวส่วนใหญ่นำไปซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น ส่วนคานสถานีไม่ต้องเสียเนื่องจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยก็มีหน้าที่ช่วยส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ทางคานการศึกษาอยู่แล้ว ทางสถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ ก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี นอกเสียจากบางครั้งทางโครงการฯ อาจจัดรายการโดยหาผู้อุปถัมภ์รายการเองและจ่ายค่าเช่าสถานีตามระเบียบบ้างก็มี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้จัดรายการ ทางโครงการฯ พยายามแก้ไขปัญหาระยะนี้โดยเสนอให้ยกฐานะของโครงการฯ มีฐานะเทียบเท่ากองเป็นหน่วยงานหนึ่งของมหาวิทยาลัย จะได้รับเงินงบประมาณมากขึ้น เป็นการขจัดปัญหาทางคานต่าง ๆ เช่น ชาคแคลนเครื่องมือที่ทันสมัย, เจ้าหน้าที่ทางคานเทคนิค ตลอดจนอาคารสถานที่ แต่โครงการฯ ดังกล่าวยังมิได้รับการอนุมัติ

แต่ถึงจะเป็นเพียงแคโครงการวิทยุ-โทรทัศน์การศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงเท่านั้น แต่นักศึกษาที่ดำเนินงานในโครงการนี้ทุกคนต่างก็ได้ใช้เวลาอันมีค่าของตน เพื่อร่วมทำกิจกรรมอันจะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงและประชาชนทั่วไป โดยไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น และพยายามที่จะขยายการออกอากาศทั้งวิทยุ-โทรทัศน์ออกไปในภูมิภาคต่าง ๆ รวมทั้งในส่วนกลางด้วยเท่าที่จะสามารถทำได้ และพร้อมที่จะถอนตัวพื้นที่ที่ทางมหาวิทยาลัยสามารถจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมาทำหน้าที่เช่นเดียวกันนี้ได้

เพราะเชื่อว่าทางมหาวิทยาลัยคงจะดำเนินการได้เร็วกว่า³⁰

จะเห็นได้ว่าโครงการวิทยุ-โทรทัศน์การศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้มีส่วนช่วยส่งเสริมการเรียนและการสอนให้เป็นแบบตลาดวิชาที่ยิ่งขึ้น และในอนาคต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ก็มีแนวโน้มที่จะดำเนินการสอนแบบตลาดวิชาในต่างประเทศ โดยใช้สื่อมวลชนเพื่อการศึกษา เข้าช่วยการสอน ดังเช่น มีโครงการที่จะจัดตั้งสำนักวิทยุ-โทรทัศน์เพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2520 - 2525 เป็นโครงการของมหาวิทยาลัยโดยตรง (คนละโครงการกับที่จัดตั้งโดยนักศึกษา) มีจุดมุ่งหมายที่จะรวมงานทางด้านบริการโสตทัศนศึกษาและหน่วยงานที่สัมพันธ์กับโสตทัศนศึกษาเข้ามาไว้ที่เดียวกัน ตั้งฐานะเป็นสำนักวิทยุ-โทรทัศน์เพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นหน่วยงานหนึ่งซึ่งมีฐานะเทียบเท่าคณะขึ้นตรงกับอธิการบดี เพื่อจะช่วยแก้ปัญหาห้องเรียนไม่พอเรียน นักศึกษาที่ทำงานไม่มีเวลามาเรียน และนักศึกษาที่อยู่ตามต่างจังหวัด เป็นต้น และถ้าโครงการนี้ได้รับการสนับสนุนจนสามารถดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตั้งไว้ ก็เป็นที่น่าหวังได้ว่าในอนาคตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จะได้เป็นมหาวิทยาลัยเปิดสมดังชื่ออย่างเต็มภาคภูมิทีเดียว

ประวัติและความเป็นมาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ถือกำเนิดเมื่อปี พ.ศ. 2514 สืบเนื่องมาจากการประชุมสภาผู้แทนสมัชชาสามัญ ครั้งที่ 17/2512 เมื่อวันที่ 9 ต.ค. 2512 ที่ประชุมได้พิจารณารับหลักการร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง เสนอโดยพรรคสหประชาไทย สมาชิกสภาผู้แทนพรรคสหประชาไทยผู้ร่วมลงนามเสนอร่าง พ.ร.บ. ดังกล่าวได้แก่ นายประมวล กุลมาตย์ นายสวัสดิ์ คำประกอบ นายดวง เอี่ยมศิลา นายยศ อินทรโกมาลย์สุต นายสุรินทร์ เทพกาญจนา นายประสิทธิ์ ชูพินิจ และนายชื่น ระวีวีรณสถาปนมนตรีบดีหลักการ แล้วที่ประชุมจึงได้ตั้งให้คณะกรรมการวิสามัญจำนวน 15 คน

³⁰สัมภาษณ์ ชงชัย เจริญจันทร์วงศ์ 25 มิถุนายน 2519.

ให้รับไปพิจารณาแก้ไขรายละเอียดต่อไป ร่าง พ.ร.บ. เข้าสู่การพิจารณาของวุฒิสภา
สามารถผ่านไปได้โดยสะดวกเช่นเดียวกัน 26 ก.พ. 2514 มีพระบรมราชโองการ
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศใช้ พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง³¹

คณะกรรมการที่ต้องเตรียมการ เปิดมหาวิทยาลัยได้รับแต่งตั้ง เมื่อวันที่ 5 พ.ย.
2513 ประกอบด้วย

นายศักดิ์ ผาสุขนิรันต์	เป็นประธานกรรมการ
นายประภาศน์ อวยชัย	เป็นกรรมการ
นายไพฑูย์ สุวรรณโพธิศรี	"
นายอุดม วโรตตสิขชิตต์	"
นายชนกกาญจน์ ภัทรากาญจน์	"
นายบรรพต วีระสัย	เป็นกรรมการ และ เลขานุการ
ร.อ. ไพฑูย์ คีตง	เป็นผู้ช่วยเลขานุการ ³²

ทั้งสำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดังต่อไปนี้

ที่ สร. 0403/ว.85

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

5 พฤศจิกายน 2513

เรื่อง การเตรียมการ เปิดมหาวิทยาลัยรามคำแหง

เรียน (เวียนกระทรวงทบวงกรม)

คำรัฐมนตรีว่าการกระทรวงในสำนักนายกรัฐมนตรี เสนอว่า สภาผู้แทนไคลง
มติให้ส่งร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง ไปให้วุฒิสภาพิจารณา ตั้งแต่วันที่

³¹ "พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง," ราชกิจจานุเบกษา, ตอนที่ 88
ฉบับที่ 24 (2 มีนาคม, 2514), 89 - 93.

³² เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

16 กรกฎาคม 2513 แล้ว ต่อมาวุฒิสภามีมติให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อความบางประการ
 ณะนี้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของกรรมาธิการร่วม และว่า
 ข้อความซึ่งวุฒิสภามีมติให้แก้ไขเพิ่มเติม ในร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง
 เป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำให้ถูกต้องตามระเบียบราชการ เท่านั้น ไม่ใช่สาระสำคัญของ
 ของกฎหมาย จึงเข้าใจว่าร่างพระราชบัญญัตินี้คงจะผ่านรัฐสภา และออกเป็นกฎหมาย
 ได้ในไม่ช้า ก่อนที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงจะเริ่มเปิดดำเนินการได้ รัฐบาลจำเป็นต้อง
 เสนอกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการส่วนกษัตริย์กับพระราช
 บัญญัติว่าด้วยระเบียบราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยอีก รวม 2 ฉบับ ซึ่งจะใช้เวลา
 อีกระยะหนึ่ง เพื่อให้การเปิดมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้เป็นไปด้วยความราบรื่น เรียบร้อย
 และทันปีการศึกษา 2514 จึงเห็นสมควรจัดตั้งคณะกรรมการเตรียมการ เปิดมหาวิทยาลัย
 รามคำแหงขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อให้ดำเนินการต่าง ๆ เท่าที่จำเป็นไปพลางก่อน เมื่อพระราช
 บัญญัติที่เกี่ยวข้องของผ่านสภาทั้งสองเรียบร้อยแล้ว จึงพิจารณาแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เป็นการ
 ประจำต่อไป และได้เสนอแต่งตั้งผู้มีนามต่อไปนี้เป็นกรรมการเตรียมการ เปิดมหาวิทยาลัย
 รามคำแหง คือ

1. นายศักดิ์ มาสุขนิรันดร์	เป็นประธานกรรมการ
2. นายประภาศน์ อวยชัย	เป็นกรรมการ
3. นายไพฑูย์ สุวรรณโพธิ์ศรี	"
4. นายอุดม วโรคมลิกขิตต์	"
5. นายอภิรมย์ ณ นคร	"
6. นายชนกกาญจน์ ภัทรกาญจน์	"
7. นายบรรพต วีระสัย	" และเลขานุการ
8. ร.อ. ไพฑูย์ คีตง	เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

กับเสนอขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ให้ความร่วมมือ
 ในโครงการ เปิดมหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อไปด้วย

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 3 พ.ย. 2513 ลงมติเห็นด้วยและให้
แต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าวได้ กับให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ให้ความร่วมมือใน
โครงการ เปิดมหาวิทยาลัยรามคำแหงตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ในสำนักนายค-
รัฐมนตรี เสนอ

จึงเรียนมาเพื่อทราบ.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงนาม) กุสิต บุญธรรม

(นายกุสิต บุญธรรม)

รองเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีฝ่ายการ เมือง
รักษาราชการแทนเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี³³

และในการที่เลือกใช้สถานที่แสดงสินค้าของทางราชการที่หัวหมากเป็นที่ตั้ง
มหาวิทยาลัยรามคำแหงนั้น ประธานกรรมการ เตรียมการ เปิดมหาวิทยาลัยรามคำแหง
ได้ เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่ออนุมัติในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 พ.ย. 2513
มีผลสำคัญดังนี้

1. บริเวณที่แสดงสินค้าที่ตำบลหัวหมาก มีอาคารขนาดใหญ่ที่ยังสามารถ ใช้
การได้ดี โดยซ่อมแซมเพียงเล็กน้อยอยู่ 5 อาคาร ซึ่งสามารถบรรจุ นักศึกษาได้ระหว่าง
8,000 - 10,000 คน พอแก่การจัดชั้นเรียนในปีแรกและสามารถเปิดรับนักศึกษาได้ใน
ปีการศึกษา 2514

³³ ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. รายงานการประเมินผลสถานภาพ
และแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 3 ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง (กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2517), หน้า 23 ก + ข.

2. แม้รัฐบาลจะอนุญาตให้ใช้สถานที่และอาคารตามที่กล่าวในข้อ 1 ทั้งหมดแล้วก็ตาม ในขณะที่เปิดมหาวิทยาลัยก็จะต้องเริ่มดำเนินการก่อสร้างอาคารเรียนเพิ่มเติมทันทีเพื่อใช้ในการรับนักศึกษาในปีการศึกษา 2514 และปีต่อ ๆ ไปด้วย

3. ที่ตั้งสถานแสดงสินค้าที่ค่าปล้นหัวหมาก อยู่ไม่ห่างเกินไป ซึ่งจะทำให้สามารถเชิญผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมาช่วยสอนได้ในระยะเริ่มแรก ในขณะที่มหาวิทยาลัยยังมีกำลังอาจารย์ประจำไม่พอเพียง โดยเฉพาะคณะนิติศาสตร์ จะต้องอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมายจากกระทรวงยุติธรรมมาช่วยสอนมากที่สุด

4. ถ้าให้มหาวิทยาลัยนี้ไปตั้งในต่างจังหวัด ก็ไม่สามารถจะเปิดทำการสอนสนองความต้องการของประชาชนได้ ในปีการศึกษา 2514 เพราะต้องรอทำการก่อสร้างให้เสร็จเรียบร้อยเสียก่อน ซึ่งอาจต้องใช้เวลาไม่น้อยกว่า 2 - 3 ปี

5. หากมหาวิทยาลัยนี้อยู่ในต่างจังหวัดที่ไกลเคียงจังหวัดพระนคร เช่น จังหวัดชลบุรี จังหวัดสระบุรี การเดินทางไป-กลับ ต้องใช้เวลาไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมง และจะหาผู้ทรงคุณวุฒิไปสอนได้ยาก เนื่องจากสัปดาห์หนึ่งจะต้องเดินทางไปสอนถึง 2 ครั้ง หรือเดือนละ 8 ครั้ง เป็นการเสี่ยงต่ออุบัติเหตุบนทางหลวง และเสียเวลาว่างงานประจำของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกด้วย

6. การสร้างหอพักนักศึกษาและบ้านพักอาจารย์จะสิ้นเปลืองเงินเป็นจำนวนมาก กล่าวคือ หอพักขนาดจุนักศึกษาได้ 300 คน จะต้องใช้ค่าก่อสร้างถึง 7 ล้านบาท และบ้านพักอาจารย์ขนาดปานกลาง 1 หลัง จะสิ้นค่าก่อสร้างประมาณ 1 แสนบาท

7. ถ้าทางราชการประสงค์จะใช้สถานที่ที่ค่าปล้นหัวหมากจัดแสดงสินค้าเมื่อใด มหาวิทยาลัยอาจหยุดการเรียนให้ยี่สิบสถานที่ใช้แสดงสินค้าได้ ซึ่งคงไม่บ่อยนัก และใช้ครั้งละประมาณ 10 - 15 วันเท่านั้น นอกจากนั้นยังประหยัดเงินค่าก่อสร้างได้ด้วย โดยให้ห้องเรียนชั้นล่างของคณะต่าง ๆ เป็นห้องแสดงสินค้าโดยไม่ต้องก่อสร้างใหม่

คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้อาศัยใช้สถานที่แสดงสินค้าของทางราชการ
ที่หัวหน้าเป็นที่ยังมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้ตามเสนอ³⁴

ในเดือนสิงหาคม 2514 คณะรัฐมนตรีมีมติแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเป็น
กรรมการสภามหาวิทยาลัยประกอบด้วย

นายกรัฐมนตรี	เป็นนายกสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง
นายเรณู สุวรรณสิทธิ์	เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
นายบุญสม มาร์ติน	เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
นายสุขุม นวพันธ์	เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
นายประภาศน์ อวยชัย	เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
นายก่อ สวัสดิ์พิบูลย์	เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
เลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ	เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ³⁵

ในการเปิดดำเนินการมหาวิทยาลัย จำเป็นต้องมีผู้บริหารมหาวิทยาลัย ดังนั้น
ที่ประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2514 จึงมีมติแต่งตั้งผู้บริหารมหาวิทยาลัยตั้งต่อ
ไปนี้

นายศักดิ์ ผาสุขนิรันต์	รักษาการณในตำแหน่งอธิการบดี
นายสง่า ลีนะสมิต	รักษาการณในตำแหน่งคณบดี คณะนิติศาสตร์
นายไพบุลย์ สุวรรณไพฑีศรี	รักษาการณในตำแหน่งคณบดี คณะบริหารธุรกิจ
นายอุดม จโรตมลิขิตกิต	รักษาการณในตำแหน่งคณบดี คณะมนุษยศาสตร์

³⁴ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, เรื่องเดิม, หน้า 23ข, 23 ค.

³⁵อนุสรณ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง (กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์,
2518), ไม่ปรากฏหน้า.

นายอภิรมย์ ณ. นคร รักษาการในตำแหน่งคณบดีคณะศึกษาศาสตร์
 นายชนกาตุนันท์ ภักธกาตุนันท์ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักบริการ
 ทางวิชาการและทดสอบประเมินผล³⁶

ทางด้านชื่อของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้มีการเปลี่ยนแปลงหลายครั้งจน
 วนระสุดท้าย ในขั้นแรกใช้ชื่อว่า "มหาวิทยาลัยยวีรราชดงกรณ" เพื่อเป็นการถวาย
 พระเกียรติแก่เจ้าฟ้าชายยวีรราชดงกรณ แต่เนื่องจากยังไม่ได้ขอพระบรมราชานุญาต
 จึงนำมาใช้ไม่ได้ จึงต้องใส่จุด ๆ ไว้แทนเพื่อคิดหาชื่อใส่เอาไว้ในระหว่างการพิจารณา
 ของคณะกรรมการ เป็นเหตุให้มีผู้ล้อเลียนว่า "มหาวิทยาลัยจุด ๆ" ต่อมา
 ดร. กำแหง พลังกูร ได้เสนอชื่อว่า "มหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์" กรรมการส่วน
 ใหญ่เห็นด้วยกับชื่อนี้จึงได้ใส่ชื่อไว้ในร่างฯ คุณแกล้ว นรปติ ผู้แทนจังหวัดขอนแก่นได้
 เสนอชื่อใหม่ว่า "มหาวิทยาลัยรามคำแหง" เพื่อเป็นการถวายพระเกียรติแก่พุน
 รามคำแหง และในที่สุดร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ก็ได้อ่านวาระที่ 3 โดยมีมติของ ส.ส.
 ที่มาประชุมเป็นเอกฉันท์³⁷

มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นมหาวิทยาลัยตลาดวิชาแห่งที่สอง ของประเทศไทย
 ถัดจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง ซึ่งดำเนินนโยบายตลาดวิชามาเป็น
 เวลา 26 ปี ก็เปลี่ยนนโยบายเป็นมหาวิทยาลัยสามัญ³⁸

จุดประสงค์ในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหง ดร. ศักดิ์ ภาสสุนิรันต์ ได้
 ชี้แจงว่า "เนื่องจากประเทศไทยมีพลเมืองเพิ่มมากขึ้น มีผู้สำเร็จการศึกษาระดับ

³⁶ เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

³⁷ ศักดิ์ ภาสสุนิรันต์, "หลังฉาก มร.," อนุสรณ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 (กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, 2518), ไม่ปรากฏหน้า.

³⁸ "แนวความคิดและพัฒนาการมหาวิทยาลัยตลาดวิชา," สยามรัฐ,
 15 เมษายน 2517, หน้า 11.

ม.ศ.5 หรือระดับประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายมากขึ้นทุกปี บรรดามหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วก็ไม่อาจจะรับเข้าเรียนต่อได้หมด ผู้ที่สอบผ่านเข้าศึกษาต่อไม่ได้ก็มีจำนวนมาก และนับวันก็จะมากขึ้นทุกปี บรรดามหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วก็ไม่อาจจะรับเข้าเรียนต่อได้หมด นับว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ยังแก้ไขไม่ตกอยู่ตลอดมา... การตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหง นอกจากจะช่วยให้แก่นักเรียนที่จบการศึกษา ม.ศ.5 หรือเทียบเท่าซึ่งไม่อาจจะเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วได้นั้น ได้เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยแห่งนี้โดยไม่ต้องมีการสอบเข้าแล้ว ยังเป็นการช่วยยกระดับการศึกษาของคนไทยที่ใฝ่ใจในการศึกษาชั้นสูงอีกด้วย..."³⁹

และเหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่งในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเปิดแห่งนี้ก็คือ เป็นการประหยัดเงินของบรรดาผู้ปกครองที่จำเป็นต้องชวนขายส่งบุตรหลานไปศึกษาในต่างประเทศ และประหยัดเงินของรัฐที่จะต้องคอยดูแลเยาวชนที่หมดหวังในอนาคตของตน⁴⁰

ในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหงจึงมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์กันมาก ซึ่งมีทั้งกลุ่มบุคคลที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย

สำหรับผู้ที่เห็นด้วย อมร รัชสาสัย กล่าวว่า

มองได้จากสถิติผู้สมัครสอบเข้ามหาวิทยาลัยในแต่ละปี ซึ่งสามารถรับเข้าได้ประมาณ 30% หรือประมาณ 8000 คน จากผู้สมัครสอบทั้งหมดที่สมัคร... การที่เยาวชนของชาติขาดแคลนสถานที่เรียนเป็นปัญหาที่สำคัญมาก และการได้รับการพิจารณาด้วยความเห็นใจ... การขาดแคลน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³⁹"มหาวิทยาลัยตลาดวิชาใหม่ที่สุดในเมืองไทย," เสรีภาพ, 20 (มกราคม, 2515), 11

⁴⁰อมร รัชสาสัย, "มหาวิทยาลัยรามคำแหงในปีการศึกษา 2514," รัฐศาสตร์, 18 (ตุลาคม, 2513), 15

สถานที่เรียนจะก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ได้มากมายเช่น

1. ผู้ที่เข้าเรียนไม่ได้ และไม่มีทุนทรัพย์หรือโอกาสที่จะกลายเป็นคนไร้อนาคต
2. ... การไปศึกษาต่างประเทศเป็นจำนวนมากทำให้เกิดผลต่าง ๆ ความผลดีคงมีบ้าง แต่ไม่ชื่อนำมากกล่าวในบทความนี้ แต่ทางด้านผลเสียมีอยู่มากมาย... ผลดีของการตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นใหม่ ซึ่งนอกจากจะช่วยหาที่เรียนแก่เยาวชนของชาติเป็นจำนวนมากเป็นกอบเป็นกำ ทั้งสำหรับนักเรียนในพระนครและต่างจังหวัดทั่วประเทศ อันจะเป็นประโยชน์อันเกื้อหนุนต่อประเทศชาติ และช่วยลดปัญหาและผลร้ายอันเกิดจากการไม่มีที่เรียน และการไปเรียนต่อในต่างประเทศ และยังสามารลดค่าใช้จ่ายของรัฐและเอกชนที่คงจะจ่ายไปในการอื่น ๆ อีกด้วย... โดยนัยดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนจึงขอแสดงความเห็นสนับสนุนโครงการของท่านณหวังดีต่าง ๆ และหวังว่าโครงการนี้จะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี⁴¹

ประมวล ถุคมาตย์ กล่าวว่

ความคิดในการ เปิดมหาวิทยาลัยแห่งนั้นขึ้นนั้นเนื่องจากผมมีความรู้สึกว่ปัจจุบันทั่วโลกปกครองโดยระบบประชาธิปไตย ทั้งสิ้น และประเทศที่เป็นประชาธิปไตยใดนั้น พลเมืองจะต้องเป็นผู้ที่มีการศึกษาคึ ทั้งนี้เพราะการศึกษาคึเป็นพื้นฐานของระบบประชาธิปไตย เมืองไทยคนใดรับการศึกษาน้อยมากเทียบกับอารยประเทศไมไ่เลย ไทยเรามีมหา - วิทยาลัยเพียงไม่กี่แห่งเท่านั้น ซึ่งแต่ละแห่งประชาชนจะเข้าไปรับการศึกษาคึ ต้องคิดร่นชวนขวยแวงขันกัน ผลสุดท้ายปรากฏว่มีอีกเป็นจำนวนมากซึ่งเขาไมไ่ แสดงให้เห็นความตุงการของประชาชน แต่รัฐบาลไมสามารถจะสนองให้ไ่เพียงพอ... การ เปิดมหาวิทยาลัยใหม่นี้

⁴¹ อมร รักชาติศึย์, "มหาวิทยาลัยแบบตลาดวิชา," วารสารสภาการศึกษาคึ แห่งชาติ, 4 (พฤศจิกายน, 2512), 20, 38.

เพื่อจะให้ทุกคนมีการศึกษามากขึ้น จึงมาใคร่ครวญว่า ทำอย่างไรจึงจะให้เขาเรียนได้ การสอบคัดเลือกที่ที่ในเด็ก แต่ก็ไม่ใคร่หมายความว่าจะเป็นวิธีการที่ดีและถูกต้องเสมอไป ในบางกรณีอาจจะกลับกรองสมองบางชนิดไป บางคนหัวคิดฉลาด แต่อาจจะสอบเขาไม่ได้อีก... จุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดคือให้ทุกคนในประเทศได้รับการศึกษาอย่างเพียงพอ เพื่อเป็นการสร้างรากฐานของประชาธิปไตย การเป็นมหาวิทยาลัยเปิด ทุกคนมีสิทธิที่จะเข้าศึกษาได้และสามารถจะให้ความสะดวกแก่ทุกคนได้ คนที่อยู่หัวเมืองห่างไกลก็สามารถจะเข้าศึกษาได้โดยการซื้อตั๋วไปอ่านที่บ้าน ในการเรียนนี้ถึงแม้ว่าจะไม่ใคร่ประจักษ์ แต่ก็ทำให้ใคร่ความรู้อยู่เป็นการฝึกให้คนอ่านหนังสือ... ถ้าหากมีคนใคร่ปัญญามากยิ่งเป็นการดี เพราะแสดงถึงความสำเร็จของสถาบันการศึกษา⁴²

พลโทชาญ อังสุโชติ กล่าววว่า

...ในปัจจุบันผมเห็นว่าตลาดวิชาเป็นเรื่องจำเป็น เพราะมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ของเรารั้งประเทศ วิทยาลัยนักศึกษาไคน้อยกว่าจำนวนนักเรียนที่ตองการจะเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นอันมาก ทำให้นักเรียนตกค้างอยู่มาก และจำนวนนักเรียนที่ตกค้างนี้ก็สะสมมากขึ้นทุกปี สิ่งนี้ย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นมา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางดานการศึกษาเองหรือปัญหาทางดานเศรษฐกิจ และปัญหาทางสังคมต่าง ๆ อีกมากมาย... การตั้งมหาวิทยาลัยตลาดวิชาตั้งเช่นมหาวิทยาลัยรามคำแหง จึงนับเป็นการช่วยป้องกันมิให้เกิดปัญหาต่าง ๆ นอกจากนั้นมหาวิทยาลัยแบบตลาดวิชา ยังเปิดโอกาสใหญ่ที่เป็นผู้ใหญ่และประกอบอาชีพต่าง ๆ อยู่แล้วที่สนใจจะหาความรู้เพิ่มเติมมีโอกาสดีศึกษาเล่าเรียน

⁴²"เรียนตามคุณประมวล กุมภาพันธ์ ผู้ริเริ่มเสนอ พ.ร.บ.มหาวิทยาลัยรามคำแหง," ข่าวรามคำแหง, 13 มกราคม 2516, หน้า 3.

เพื่อเพิ่มเติมนวัตกรรมและความรู้ความสามารถของคน อันจะ
ทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพกว่าเดิม...⁴³

ดร. กอ สวัสดิคพิพาณิชย์ กล่าวว่

การเปิดมหาวิทยาลัยรามคำแหงนี้เป็นการสมควรอย่างยิ่ง
เพราะเป็นการเปิดให้คนใดมีโอกาสศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น
ซึ่งทั้งนี้จะเป็นการทำคุณประโยชน์แก่สังคมเป็นอย่างมาก...
เนื่องจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นมหาวิทยาลัยเปิด เรา
จะคงยอมรับว่าคุณสมัครเขาเรียนมาก ๆ เป็นดังนี้แล้ว
ท่านมีความมั่นใจว่ามาตรฐานของเราจะไม่ต่ำกว่าที่ มหา-
วิทยาลัยแห่งอื่น⁴⁴

ประเสริฐ ฦ. นคร กล่าวสนับสนุนว่า

ผมเองสนับสนุนมาตั้งแต่ต้น หลักการของตลาดวิชาผม
เห็นควยตั้งแต่สมัยที่ใหม่ที่ธรรมศาสตร์ แต่แพ้เสียงส่วน
มาก เราไม่มีคนที่คุณอยากเรียน ถ้าเรียนไม่ไหวเขาก็
ปิดประตูตัวเอง... การศึกษาในตลาดวิชาควรกวัดขันคุณภาพ
ให้คงจริง ๆ จึงให้ใครปริญญาไป แต่ถึงแมบบางคนจะไม่ได
ปริญญาไปก็ใครความรูเป็นรายวิชา ซึ่งอาจนำไปใช้ประโยชน์
ในชีวิตประจำวันได้... ผมสนับสนุนให้เปิดสอนวันเสาร์-
อาทิตย์ และตอนกลางวัน เพื่อจะให้ประโยชน์สมที่เป็นตลาด
วิชายิ่งขึ้น⁴⁵

⁴³พรณี ประเสริฐวงศ์, "เรียนตามกรรมการสภามหาวิทยาลัยรามคำแหง
พลโทชาญ อังสุโชติ," ข่าวรามคำแหง, 24 มีนาคม 2516, หน้า 3.

⁴⁴อัมพร ปันศรี และ จรินทร์ ชานีรัตน์, "เรียนตามกรรมการสภามหาวิทยาลัย
รามคำแหง ดร. กอ สวัสดิคพิพาณิชย์," ข่าวรามคำแหง, 19 พฤษภาคม 2516, หน้า 3.

⁴⁵ลีทรา พิณจุภาคล, "เรียนตามท่านปลัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ
ศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ฦ. นคร," ข่าวรามคำแหง, 26 พฤษภาคม 2516, หน้า 7.

สำหรับบุคคลที่ไม่เห็นด้วย ดร. บุญรอด บิณฑลสิทธิ์ กล่าวว่า

...สำหรับตลาดวิชานั้น ดร. บุญรอดกล่าวว่า จะเป็นตลาดวิชาไมเค่ ถาตราบไคที่ยังตองใชงบประมาณแผ่นดิน เพราะมหาวิทยาลัยตลาดวิชาที่แท้จริงจะตองใชงบของตัวเองและตลาดวิชาที่จะเป็นการสวญเปลวทางหนึ่งควย และยูเรียนสวนใหญมีโคมุงประกอบอาชีพ แตมุงเรียนหาควมรูประดับตัวมากกว่า ยิ่งดาเปิดคณะแพทยในมหาวิทยาลัยตลาดวิชาควยแล้ว ดร. บุญรอด บอกควยยังไมเห็นควย โดยเฉพาโครงการของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่จะเปิดคณะแพทยศาสตรนั้น ดร. บุญรอดควรามคำแหงอยู่ในสวนกลาง ความตองการแพทยนอยกวากวมหัวเมือง ควรรูหาทางผลิตแพทยในตางจังหวัด เช่นที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นและสงขลาฯ กอน เพราะที่นั่นมีอาคารสถานที่พร้อมทั้งห้องแลปแล้ว การลงทุนจะตองนอยกวาที่รามฯ และดาปลดอยให้ผลิตแพทยก็ไมแนวาจะโคแพทยที่มีคุณภาพดีพอ⁴⁶

มหาวิทยาลัยรามคำแหงตั้งอยู่ที่ตำบลหัวหมาก อำเภอบางกะปิ แถบชานพระนคร สถานที่บริเวณกว้างขวาง เดิมเป็นที่ ๆ ทางราชการใช้จัดงานแสดงสินค้า แต่ได้ปรับปรุงซ่อมแซมและก่อสร้างอาคารเพิ่มเติมเพื่อใช้เป็นสถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยได้อย่างเหมาะสม⁴⁷ ในปีแรกที่เปิดสอนมีนักศึกษาลงทะเบียนเรียนทั้งสิ้น 35,205 คน⁴⁸ นักศึกษาส่วนใหญ่มาเรียนอย่างสม่ำเสมอเป็นจำนวนมากและแสดงความเอาใจใส่ต่อการเรียนเป็นอย่างดี ทางมหาวิทยาลัยต้องประสบปัญหาที่สำคัญก็คือ เรื่องที่ตั้ง

⁴⁶"ผลสอบเข้าเร็วกว่ากำหนดเดิม," ไทยรัฐ, 16 พฤษภาคม 2516, หน้า 1.

⁴⁷"มหาวิทยาลัยตลาดวิชาใหม่ที่สุดในเมืองไทย," เสรีภาพ, 20 (มกราคม, 2515), 4

⁴⁸"จำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน ปีการศึกษา 2514," (อัครสำเนา)

ถาวรของมหาวิทยาลัย เพราะเดิมรัฐบาลกำหนดค่าใช้จ่ายสถานที่ ๆ ทั่วมากเป็นการชั่วคราวเท่านั้น เนื่องจากรัฐบาลได้กำหนดนโยบายปรับปรุงและขยายมหาวิทยาลัยไปสู่ภูมิภาค เพื่อป้องกันมิให้ประชาชนในส่วนภูมิภาคเข้ามาเรียนในกรุงเทพฯ มากเกินไป เกรงว่าถ้ายกที่ดินใหม่มหาวิทยาลัยรามคำแหงอาจเป็นการผิดวัตถุประสงค์ของการเวนคืนที่ดินอีกด้วย หลังจากที่หัวหน้าคณะปฏิวัติได้มาเห็นสภาพภายในมหาวิทยาลัยแล้ว พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ตั้งใจศึกษาเป็นอย่างดีดังที่กล่าวข้างต้น จึงได้เสนอสภาบริหารคณะปฏิวัติในวันที่ 10 ตุลาคม 2515 ให้ยกที่ดินทั้งหมดประมาณ 300 ไร่ ที่ใช้แสดงสินค้าในความดูแลของกระทรวงเศรษฐกิจให้แก่มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อใช้เป็นที่ตั้งถาวรของมหาวิทยาลัย ซึ่งสภาบริหารคณะปฏิวัติลงมติเห็นชอบด้วย โดยพิจารณาอย่างรอบคอบในแง่กฎหมายแล้วว่า การยกที่ดินแปลงนี้ให้มหาวิทยาลัยรามคำแหงใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาไม่ผิดวัตถุประสงค์ของการเวนคืนที่ดิน ซึ่งระบุว่าเพื่อใช้ประโยชน์ในราชการ คณะปฏิวัติจึงได้แจ้งให้มหาวิทยาลัยทราบ เมื่อวันที่ 25 ต.ค. 2515⁴⁹

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีที่ดินทั้งหมดประมาณ 300 ไร่เศษ มีอาคารและสิ่งปลูกสร้างที่สำคัญดังนี้

1. อาคารที่ทำการสำนักและคณะต่าง ๆ รวม 15 หลัง มีเนื้อที่ประมาณ 7,490 ตารางเมตร
2. อาคารเรียนรวม 19 หลัง มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 30,146 ตารางเมตร
3. อาคารห้องประชุม 4 หลัง คือ
 - 3.1 ห้องประชุมใหญ่มีเนื้อที่ประมาณ 3,000 ตารางเมตร
 - 3.2 ห้องประชุมเล็ก มีเนื้อที่ประมาณ 500 ตารางเมตร
 - 3.3 ห้องประชุมเอนบี 10 มีเนื้อที่ประมาณ 500 ตารางเมตร
 - 3.4 ห้องประชุมใต้พระรูปพ่อขุน มีเนื้อที่ประมาณ 8,400 ตารางเมตร

⁴⁹ อนุสรณ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง (กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, 2518), ไม่ปรากฏหน้า.

4. อาคารหอสมุดขนาด 5 ชั้น 1 หลัง มีเนื้อที่ทั้งหมด 8,400 ตารางเมตร
5. อาคารที่ทำการไปรษณีย์ 1 หลัง รวมอยู่กับอาคารที่ทำการสวป
6. ที่ทำการแผนกอนามัย 1 หลัง มีเนื้อที่ 220 ตารางเมตร
7. อาคารที่ทำการของ อสมร. 2 หลัง มีเนื้อที่ 500 ตารางเมตร
8. อาคารที่ทำการของแผนกการชุมนุมต่าง ๆ 2 หลัง มีเนื้อที่

572 ตารางเมตร

- 9 อาคารที่ทำการ สมร. 1 หลัง มีเนื้อที่ 200 ตารางเมตร

คุณภาพของอาคารประมาณ 30% เป็นอาคารที่มีอยู่เดิม ส่วนอีก 70% เป็นอาคารสร้างใหม่ ลักษณะอาคารมีทั้งถาวรและกึ่งชั่วคราว และมีตั้งแต่ 1 ชั้น ถึง 5 ชั้นครึ่ง

การจัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะที่มีอยู่ในปัจจุบัน คือ

1. สนามฟุตบอล 1 สนาม
2. สนามบาสเกตบอล 2 สนาม (ร.ร.สาธิต 1 สนาม)
3. อาคารกีฬาในร่ม 1 หลัง
4. สระน้ำ และสระบัว 7 สระ
5. สวนไม้ประดับบริเวณพระรูปพ่อขุน บริเวณสระน้ำหน้า มร. และบริเวณด้านหน้าประตูทางเข้า⁵⁰

การจัดสุขาภิบาลมีดังนี้

1. เตาเผาขยะ 1 เตา กำลังก่อสร้าง
2. โรงสูบน้ำบาดาล 4 บ่อ ใช้ได้ 2 บ่อ (อีก 2 บ่อ แท้งมากสูบน้ำไม่ได้)

⁵⁰ รายงานการสัมมนาวางแผนพัฒนามหาวิทยาลัยครั้งที่ 1 ณ. โรงแรมรถไฟ หัวหิน ระหว่างวันที่ 16 ตุลาคม - วันศุกร์ที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2517 (พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2517), หน้า 16.

3. โรงสูบน้ำทิ้ง 2 บ่อ

4. ห้องสุขามีทั้งหมด 144 ห้อง

การจราจรภายในมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีป้ายและเครื่องหมายจราจร
ทำไว้เฉพาะบางแห่งยังไม่ทั่วถึง กำลังเสนอขอจัดทำเพิ่มเติม และที่สำคัญคือไม่มีทาง
เท้าสำหรับผู้เดินเท้าโดยเฉพาะ กองบริการฯ ได้เสนอตั้งงบประมาณจัดทำไปแล้ว⁵¹

ตามมาตรา 6 ของพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง หมวด 1 บททั่วไป
ได้แบ่งส่วนราชการดังนี้

1. สำนักงานอธิการบดี

2. คณะ

3. บัณฑิตวิทยาลัย

และอาจให้มีสถาบันหรือสำนักเพื่อการวิจัยหรือเพื่อส่งเสริมจัดการเป็นส่วน
ราชการในมหาวิทยาลัยอีก เมื่อมีความจำเป็นก็ได้

สำนักงานอธิการบดี อาจแบ่งส่วนราชการเป็น กอง และแผนก

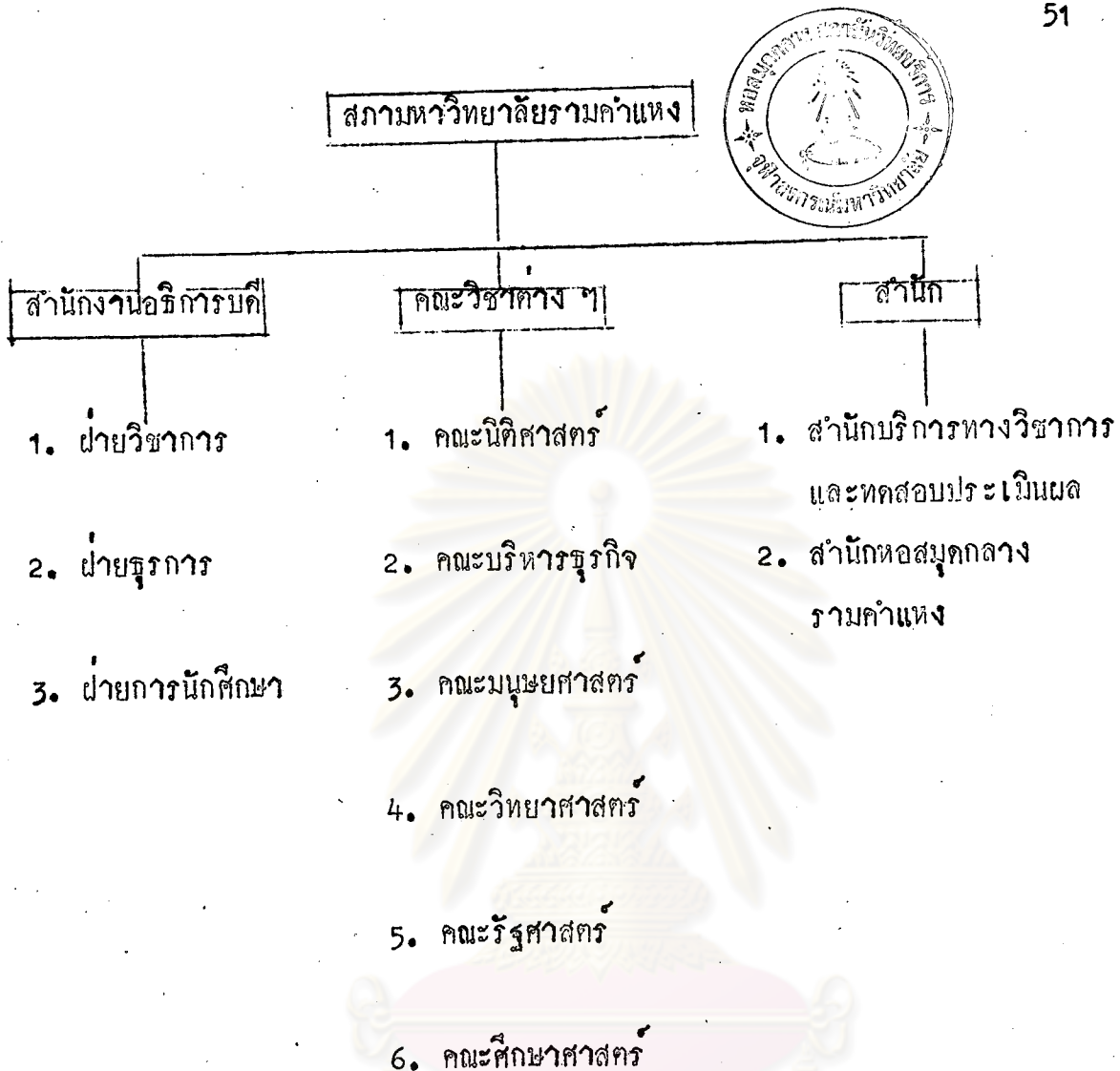
สำนักงานเลขานุการ อาจแบ่งส่วนราชการเป็นแผนก⁵²

องค์การบริหารงานภายในมหาวิทยาลัยรามคำแหงในปัจจุบัน⁵³

⁵¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 17.

⁵² "พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหงพ.ศ.2514," ราชกิจจานุเบกษา,
เล่มที่ 88, ตอนที่ 24 (2 มีนาคม, 2514), 91

⁵³ ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, รายงานการประเมินผลสถานภาพ
ศักยภาพ และแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 3 ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2517), หน้า 25.

คณะที่เปิดสอน

มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อแรกเริ่มดำเนินการได้จัดตั้งคณะต่าง ๆ ขึ้น 6 คณะ คือ คณะนิติศาสตร์ บริหารธุรกิจ มนุษยศาสตร์และศึกษาศาสตร์ ซึ่งมีสาขาวิชาที่พอจะศึกษาจากตำราเรียนได้ ปรากฏว่ามีนักศึกษาในปีแรกลงทะเบียนทั้งสิ้น ประมาณ 37,000 คน และในปีต่อมาได้มีนักศึกษาเพิ่มมากขึ้นโดยลำดับ เมื่อมีเสียงเรียกร้องจากนักศึกษาให้เพิ่มคณะมากขึ้นเพื่อจะได้ผลิตบัณฑิตได้ครบทุกสาขาวิชา ประกอบกับทางมหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณมากขึ้น และมีบุคลากรเพียงพอ จึงได้จัดตั้งคณะต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอีก 3 คณะ คือ คณะเศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ และ

วิทยาศาสตร์⁵⁴

ปัจจุบันจึงมีคณะทั้งหมด 7 คณะ คือ

1. คณะนิติศาสตร์
2. คณะบริหารธุรกิจ
3. คณะมนุษยศาสตร์
4. คณะศึกษาศาสตร์
5. คณะวิทยาศาสตร์
6. คณะรัฐศาสตร์
7. คณะเศรษฐศาสตร์⁵⁵

คณะและภาควิชาต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

1. คณะนิติศาสตร์
 1. ภาควิชากฎหมายเอกชน
 2. ภาควิชากฎหมายมหาชน
 3. ภาควิชากฎหมายระหว่างประเทศ
 4. ภาควิชากฎหมายทั่วไป
 5. ภาควิชากฎหมายวิธีสบัญญัติ
 6. ภาควิชากฎหมายสาขาสังคม
2. คณะบริหารธุรกิจ
 1. ภาควิชาการบัญชี
 2. ภาควิชาการบริหารทั่วไป

⁵⁴"สาร...อธิการบดี," ข่าวรามคำแหง, 25 พ.ย. 2518, หน้า 7.

⁵⁵ระเบียบการสมัครเข้าเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2519,
(พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2519), หน้า 1.

3. ภาควิชาการเงินและการธนาคาร
4. ภาควิชาการตลาด
3. คณะมนุษยศาสตร์
 1. ภาควิชาภาษาอังกฤษและภาษาศาสตร์
 2. ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก
 3. ภาควิชาประวัติศาสตร์
 4. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
 5. ภาควิชาภาษาฝรั่งเศสและภาษาตะวันตก
 6. ภาควิชาปรัชญา
 7. ภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา
4. คณะรัฐศาสตร์
 1. ภาควิชาการปกครอง
 2. ภาควิชาการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
 3. ภาควิชาการบริหารรัฐกิจ
5. คณะวิทยาศาสตร์
 1. ภาควิชาคณิตศาสตร์
 2. ภาควิชาสถิติ
 3. ภาควิชาเคมี
 4. ภาควิชาฟิสิกส์
 5. ภาควิชาชีววิทยา
6. คณะศึกษาศาสตร์
 1. ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา
 2. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
 3. ภาควิชาโสตทัศนศึกษา
 4. ภาควิชาการทดสอบและวิจัย

5. ภาควิชาพลานามัย
6. ภาควิชาภูมิศาสตร์
7. ภาควิชาจิตวิทยา
7. คณะเศรษฐศาสตร์
 1. ภาควิชาทฤษฎีเศรษฐศาสตร์
 2. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรมและแรงงาน
 3. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์การเงิน
 4. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์การค้า
 5. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ
 6. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนา
 7. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เชิงปริมาณ
 8. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์การเกษตร
 9. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจ
 10. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์⁵⁶

วิชาที่เปิดสอน

ในภาค 2 ปีการศึกษา 2518 นี้ มีกระบวนวิชาที่เปิดสอนทั้งสิ้นเกือบ 600 กระบวนวิชา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2519 เปิดสอนทั้งสิ้น 628 กระบวนวิชา และภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2519 เปิดสอนทั้งสิ้น 721 กระบวนวิชา

ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหงว่าด้วยสาขาวิชาที่มีการสอนในมหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2517 ข้อ 3 มหาวิทยาลัยจัดควบคุมและอำนวยความสะดวกในการศึกษาในสาขาวิชาดังต่อไปนี้

⁵⁶ ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, รายงานการประเมินผลสถานภาพ ศักยภาพ และแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 3 ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง (กรุงเทพฯ-
มหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2517), หน้า 30 - 32.

- 3.1 การเขียนแบบ
- 3.2 การเงินและการธนาคาร
- 3.3 การตลาด
- 3.4 การบริหารการศึกษา
- 3.5 การบริหารทั่วไป
- 3.6 การบัญชี
- 3.7 การวัดผลการศึกษา
- 3.8 การสำรวจ
- 3.9 เกษตรศาสตร์
- 3.10 คณิตศาสตร์
- 3.11 คอมพิวเตอร์ศาสตร์
- 3.12 เคมี
- 3.13 จิตวิทยา
- 3.14 จิตวิทยาการศึกษา
- 3.15 ชีววิทยา
- 3.16 คนตรี
- 3.17 ธรณีวิทยา
- 3.18 นิติศาสตร์
- 3.19 บรรณารักษศาสตร์
- 3.20 โบราณคดี
- 3.21 ปรัชญา
- 3.22 ประวัติศาสตร์
- 3.23 พละนันทนัย
- 3.24 ฟิสิกส์
- 3.25 ภาษาจีน

- 3.26 ภาษาญี่ปุ่น
- 3.27 ภาษาไทย
- 3.28 ภาษาฝรั่งเศส
- 3.29 ภาษาเยอรมัน
- 3.30 ภาษาศาสตร์
- 3.31 ภาษาอังกฤษ
- 3.32 ภูมิศาสตร์
- 3.33 มานุษยวิทยา
- 3.34 รัฐศาสตร์
- 3.35 สังคมศาสตร์
- 3.36 วิทยาศาสตร์ทั่วไป
- 3.37 วิชาสหกิจการทองเที่ยว
- 3.38 ศิลป
- 3.39 ศึกษาศาสตร์ทางการสอนคณิตศาสตร์
- 3.40 ศึกษาศาสตร์ทางการสอนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ทั่วไป
- 3.41 ศึกษาศาสตร์ทางการสอนเคมี
- 3.42 ศึกษาศาสตร์ทางการสอนชีววิทยา
- 3.43 ศึกษาศาสตร์ทางการสอนพลานามัย
- 3.44 ศึกษาศาสตร์ทางการสอนฟิสิกส์
- 3.45 ศึกษาศาสตร์ทางการสอนภาษาญี่ปุ่น
- 3.46 ศึกษาศาสตร์ทางการสอนภาษาไทย
- 3.47 ศึกษาศาสตร์ทางการสอนภาษาฝรั่งเศส
- 3.48 ศึกษาศาสตร์ทางการสอนภาษาเยอรมัน
- 3.49 ศึกษาศาสตร์ทางการสอนภาษาอังกฤษ
- 3.50 ศึกษาศาสตร์ทางการสอนภูมิศาสตร์
- 3.51 ศึกษาศาสตร์ทางการสอนวิทยาศาสตร์ทั่วไป

- 3.52 ศึกษาศาสตร์ทางการสอนสังคมศึกษา
- 3.53 เศรษฐศาสตร์
- 3.54 สถิติศาสตร์
- 3.55 สังคมวิทยา
- 3.56 สื่อมวลชน
- 3.57 โสตทัศนศึกษา
- 3.58 อุดมศึกษา
- 3.59 จุลชีววิทยา
- 3.60 พฤษศาสตร์
- 3.61 สัตววิทยา⁵⁷

กระบวนวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีจำนวนมากขึ้นทุกปี เริ่มตั้งแต่ปี 2514 - 2518 เป็นต้นมา ดังตารางดังต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁵⁷ "ข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหงว่าด้วยสาขาวิชาที่มีการสอนในมหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ.2517," ประกาศ ณ วันที่ 26 มีนาคม 2517. (อักษำเนา).

ตารางที่ 1 จำนวนกระบวนวิชาที่เปิดสอน

ปีการศึกษา	จำนวนกระบวนวิชาที่เปิดสอน		
	ภาค 1	ภาค 2	ภาคฤดูร้อน
2514	22	46	ยังไม่เปิดสอน
2515	108	156	138
2516	238	302	263
2517	401	487	446
2518	520	572	-

ที่มา : ฝ่ายรับสมัครและลงทะเบียนเรียน สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล

การจัดการวางสอนและห้องเรียน

งานการจัดการวางสอนและห้องเรียนเป็นงานในหน้าที่ของหน่วยงานใน ส.ว.ป. (สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล) ซึ่งมีลำดับขั้นดังนี้คือ

1. ทาง ส.ว.ป. จะส่งแบบสอบถาม ไปยังคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย รมค่าแห่ง 1 เดือน หลังจากระยะเวลาการบอกเพิ่มและบอกเลิกกระบวนวิชาต่าง ๆ เพื่อขอทราบเกี่ยวกับ วัน เวลา ของกระบวนวิชาที่เปิดสอน
2. เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบจะเป็นผู้ตรวจเช็คโปรแกรม ของแต่ละสาขาวิชา ภาคและปี พร้อมกับจัดการวางสอนแยกตามคณะ ภาควิชาและปี (ยกเว้นภาคฤดูร้อนไม่ต้องจัดการวางสอน เพราะไม่มีการเปิดสอนวิชาใหม่)

3. จากนั้นก็พิจารณาจัดห้องเรียนให้เหมาะสมกับจำนวนผู้เข้าเรียน โดยมีบอร์ดเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการจัด บอร์ดจะมีตารางแสดง วัน เวลา และห้องเรียน สะดวกในการจัด และเห็นได้ชัดเจนในการจัดในรูปของแผนภูมิเช่นนี้

4. ตรวจสอบฉบับก่อนที่จะส่งไปพิมพ์ที่โรงพิมพ์ หลังจากตรวจรูปแก้ไขเรียบร้อยแล้ว จึงพิมพ์ออกมาในรูปของ มร. 30 ซึ่งเป็นคู่มือนักศึกษาในการลงทะเบียนเรียน

คู่มือที่ใช้ในการจัดการวางสอนก็คือ แผนกำหนดการศึกษาเล่มล่าสุด และในการจัดก็มีปัญหาเช่นเวลาสอนซ้ำกัน ในกรณีเช่นนี้ทาง ส.ว.ป. จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขตามความเหมาะสม โดยจะแจ้งให้อาจารย์ผู้สอนทราบ และปัญหาที่ทางอาจารย์ผู้สอนไม่ได้ระบุนั้นและเวลาที่สอนมา ในกรณีนี้ทาง ส.ว.ป. จะเป็นผู้จัดให้ซึ่งอาจจะไม่สะดวกรวดเร็วเท่าที่ควร⁵⁸

เพื่อให้อาจารย์คณะต่าง ๆ ภายใต้มหาวิทยาลัยได้มีส่วนช่วยในการจัดการวางสอนของตนเอง และเพื่อให้เป็นระเบียบเดียวกันทางมหาวิทยาลัยได้วางระเบียบ - มหาวิทยาลัยรามคำแหงว่าด้วยคามเวลาเรียน การจัดการวางสอน และอัตราค่าสอนนอกเวลา พ.ศ. 2518 ไว้ดังนี้

"....."

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 14 (1) และ (8) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2514 สภามหาวิทยาลัยจึงตราระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบมหาวิทยาลัยรามคำแหงว่าด้วยคามเวลาเรียน การจัดการวางสอน และอัตราค่าสอนนอกเวลา พ.ศ. 2518"

ข้อ 2 ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันที่ 1 ปีการศึกษา 2518 เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้จัดคามเวลาเรียนครั้งละ 1 ชั่วโมง ดังนี้

07.30 - 08.20, 09.00 - 09.50, 10.30 - 11.20, 12.00 - 12.50,

13.30 - 14.20, 15.00 - 15.50, 16.30 - 17.20, 18.00 - 18.50

ข้อ 4. ให้จัดคาบเวลาเรียนครั้งละ 1 ชั่วโมงครึ่ง ดังนี้

07.30 - 08.45, 09.00 - 10.15, 10.30 - 11.45,
12.00 - 13.15, 13.30 - 14.45, 15.00 - 16.15, 16.30 - 17.45,
18.00 - 19.15

ข้อ 5 การจัดคาบเวลาเรียนยาวนานกว่า 1 ชั่วโมงครึ่งนั้น ให้นำข้อ 3 และข้อ 4 มาใช้โดยอนุโลม

ข้อ 6 เพื่อประโยชน์สูงสุดในการใช้ห้องเรียนตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันเสาร์ และเพื่อบรรเทาความคับคั่งของการจราจร ให้จัดกระบวนวิชาบรรยายปี 1 และปี 4 ไว้ก่อนเช้า ตั้งแต่ 7.30 น. เป็นต้นไป (ถ้าจำเป็นจะจัดไว้ก่อนบ่ายด้วยก็ได้) ส่วนกระบวนวิชาบรรยายปี 2 และ ปี 3 ให้จัดไว้ตั้งแต่ 10.30 น. เป็นต้นไป ทั้งนี้ ถ้ามีกรณีพิเศษให้อยู่ในดุลยพินิจของคณบดีเจ้าสังกัด การจัดกระบวนวิชาในวันอาทิตย์ จะกระทำด้วยก็ได้

ข้อ 7 ให้คิดชั่วโมงบรรยายหรือชั่วโมงสอนทบทวน 1 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยชั่วโมง และชั่วโมงสอนภาคปฏิบัติการหรือชั่วโมงที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน 2 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยชั่วโมง

ในกรณีที่กระบวนวิชาหนึ่งกระบวนวิชาใดมีผู้สอนมากกว่า 1 คน ให้คิดเป็นหน่วยชั่วโมงของแต่ละคนตามที่ทำการสอนจริง

ข้อ 8 ชั่วโมงที่ทำการสอนนอกเวลาได้แก่เวลาก่อน 08.30 น. และ หลังเวลา 16.30 น. ของวันจันทร์ถึงวันศุกร์ สำหรับวันเสาร์และวันอาทิตย์คิดเป็น เวลาสอนนอกเวลาทั้งวัน

ข้อ 9 ให้อาจารย์ประจำหรืออาจารย์ที่ได้รับเงินเดือนจากงบประมาณ ลูกจ้างชั่วคราวซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บริหารหรือตำแหน่งธุรการ หรือคณะกำหนดให้เป็น อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ มีชั่วโมงการทำงานเท่ากับ 4 หน่วยชั่วโมงต่อสัปดาห์ และทำงานสอนจริงในเวลาและนอกเวลาอีกเกิน 6 หน่วยชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งรวมกัน เกิน 10 หน่วยชั่วโมงต่อสัปดาห์ มีสิทธิได้รับค่าสอนสำหรับหน่วยชั่วโมงที่เกินกว่านั้นและ อยู่นอกเวลาในอัตราหน่วยชั่วโมง 75 บาท โดยคิดชั่วโมงสอนทั้งภาคเรียนเป็นหลักการ คำนวณค่าสอน ทั้งนี้เฉพาะภาคเรียนปกติเท่านั้น

การคำนวณชั่วโมงการทำงานในวรรคหนึ่งให้คำนวณได้เพียง

ตำแหน่งเดียว

ข้อ 10 ให้เบิกจ่ายเงินตามระเบียบนี้จากเงินงบประมาณรายได้ของมหาวิทยาลัยมหาคาคอบแทน

ข้อ 11 ให้วิธีการบริหารการตามระเบียบนี้⁹

สิ่งที่ช่วยในการจัดการวางสอนอีกอย่างหนึ่งก็คือข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหง ว่าด้วยปีการศึกษา ภาคเรียน และวันสำเร็จการศึกษา พ.ศ. 2519 ซึ่งได้เปลี่ยนแปลงหน่วยกำหนดการเรียนของแต่ละภาคไปจากเดิมดังนี้คือ

6.1 ภาค 1

- 1 น.ย. - 30 น.ย. บรรยายในชั้น
- 1 ก.ค. - 14 ก.ค. ลงทะเบียนเรียน งดบรรยาย
- 15 ก.ค. - 20 ก.ย. บรรยายในชั้น
- 21 ก.ย. - 30 ก.ย. เตรียมตัวสอบ งดบรรยาย
- 1 ต.ค. - 15 ต.ค. สอบไล่

6.2 ภาค 2

- 1 พ.ย. - 30 พ.ย. บรรยายในชั้น
- 1 ธ.ค. - 14 ธ.ค. ลงทะเบียนเรียน งดบรรยาย
- 15 ธ.ค. - 20 ก.พ. บรรยายในชั้น
- 21 ก.พ. - 28 ก.พ. เตรียมตัวสอบ งดบรรยาย
- 1 มี.ค. - 15 มี.ค. สอบไล่

59 "ระเบียบมหาวิทยาลัยรามคำแหงว่าด้วยคาบเวลาเรียน การจัดการวางสอน และอัตราค่าสอนนอกเวลา" (อัครสำเนา), หน้า 1 - 2.

6.3 ภาคฤดูร้อน

- 1 เม.ย. - 10 เม.ย. บรรยายในชั้น
- 11 เม.ย. - 19 เม.ย. ลงทะเบียนเรียน งดบรรยาย
- 20 เม.ย. - 10 พ.ค. บรรยายในชั้น
- 11 พ.ค. - 14 พ.ค. เตรียมตัวสอบ งดบรรยาย
- 15 พ.ค. - 20 พ.ค. สอบได้
- ข้อ 7 ให้มีการประชุมทีมนักศึกษาใหม่ ตามวันเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- ข้อ 8 ภาคฤดูร้อนถือเป็นภาคพิเศษ นักศึกษาไม่จำเป็นต้องเรียนภาคฤดูร้อน

ก็ได้

- ข้อ 9 วันทำการสอนคือวันจันทร์ ถึงวันเสาร์
- ข้อ 10 ถ้าวันเริ่มต้นตามที่กำหนดตรงกับวันหยุดราชการ ให้เลื่อนไปเป็นวัน

เปิดทำการถัดไป

- ข้อ 11 ให้กำหนดวันที่ห้าถัดจากวันสอบไล่วันสุดท้ายของแต่ละภาคเรียนเป็นวันสำเร็จการศึกษา

- ข้อ 12 ให้ถือการบดริ่งวิชาการตามข้อบังคับ⁶⁰

ในการจัดการวางสอนและห้องเรียนในทางปฏิบัติแล้ว จะต้องจัดทำทุกภาคไป เนื่องจากอาจารย์แต่ละท่านมาขอเปลี่ยนวันและเวลาตามความเหมาะสมของตน เมื่อจัดการวางสอนแล้วทาง ส.ว.ป. ก็ได้จัดการวางสอบควบคุมไปเลย เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกและลงทะเบียนเรียนวิชาให้สอบในวันและเวลาเดียวกัน ถ้าสอบวันและเวลาเดียวกัน นักศึกษานั้นก็ต้องเลือกเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งเท่านั้น

⁶⁰"ร่างข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหงว่าด้วยปีการศึกษาภาคเรียน และวันสำเร็จการศึกษา พ.ศ. 2519," (อค์สำเนา), หน้า 1 - 2.

การจัดห้องสอบ

งานในหน้าที่นี้จัดทำโดยหน่วยงานอีกหน่วยงานหนึ่งของ ส.ว.ป. ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดตารางสอนและห้องเรียน แต่ในอนาคตอาจมีการจัดแบ่งสายงานใหม่ โดยจะรวมงานการจัดห้องสอบไว้กับงานการจัดตารางสอน เป็นการรวมงานที่คล้ายคลึงกันไว้ด้วยกัน เพื่อช่วยให้การดำเนินงานสะดวกรวดเร็วขึ้น⁶¹

รายละเอียดการปฏิบัติงานมีดังนี้คือ

1. ตรวจสอบ วันเวลาสอบใดของแต่ละกระบวนวิชาที่เปิดสอนตาม มร.30 และติดตามการเปลี่ยนแปลงแก้ไขวัน เวลาสอบตามประกาศของมหาวิทยาลัย เพื่อทำบัญชีแบ่งแยกกระบวนวิชาตามวันและเวลาที่ มร. 30 กำหนดในแต่ละภาคเรียนมีจำนวนกระบวนวิชาที่ต้องจัดสอบดังนี้

ภาคฤดูร้อน /2517	จำนวน	372	กระบวนวิชา
1/2518	"	472	"
2/2518	"	508	"
ภาคฤดูร้อน/2518	"	439	"

2. ติดต่อคณะต่าง ๆ เพื่อขอทราบจำนวนข้อสอบและเวลาที่ใช้ในการสอบของแต่ละกระบวนวิชาเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาจัดสอบ

3. สํารวจจำนวนห้องหรืออาคารภายในมหาวิทยาลัย และโรงเรียนภายนอกมหาวิทยาลัยในกรณีที่มีมหาวิทยาลัยขอใช้เป็นสถานที่สอบ พร้อมทั้งติดต่อขอยืมใช้โรงเรียนนั้น ๆ เป็นสถานที่สอบด้วย ซึ่งแต่ละภาคเรียนต้องใช้อาคารภายในมหาวิทยาลัย และโรงเรียนภายนอกมหาวิทยาลัยจัดเป็นสถานที่สอบดังนี้

⁶¹ สัมภาษณ์ กานดา พูลศิริ 29 มิถุนายน 2519.

ภาคและปีการศึกษา	ไซ้อาคารสอบใน มร.		ไซ้อาคารสอบนอก มร.		
	จำนวนอาคาร	จำนวนห้อง	จำนวน ร.ร.	จำนวน อาคาร	จำนวนห้อง
ฤดูร้อน	19	79	-	-	-
1/2518	23	95	2	7	72
2/2518	23	94	-	-	-
ฤดูร้อน/2518	24	94	-	-	-

4. จัดทำบัญชีแบ่งที่นั่งสอบของนักศึกษาแต่ละกระบวนวิชา ซึ่งระบุจำนวนความจุของแต่ละห้อง แต่ละแถว และแถวละกี่ที่นั่ง เพื่อใช้กรอกข้อมูลจัดสอบ ซึ่งแต่ละภาคการศึกษาต้องใช้บัญชีดังนี้

ชนิดแถว	จำนวน (โดยประมาณ)	เมตร
ชนิดแถวดี		50
ชนิดแถวค	"	30
ชนิดแถวคู้	"	10

5. รวบรวมตัวเลขผู้ลงทะเบียนเรียนของแต่ละกระบวนวิชาในแต่ละช่วงเวลา เพื่อนำมาพิจารณาจัดสอบ ซึ่งในแต่ละภาคมีจำนวนนักศึกษาลงทะเบียนเรียน และจำนวนที่นั่งจะต้องจัดสอบดังนี้

ภาคและปีการศึกษา	จำนวนนักศึกษา ลงทะเบียนเรียน	จำนวนที่นั่ง ห้องจัดสอบ
ฤดูร้อน/2517	30,368	110,696
1/2518	52,735	370,041
2/2518	49,477	345,031
ฤดูร้อน/2518	39,680	148,112

6. กรอกรายชื่อกระบวนวิชา วัน เวลา จำนวน ข้อสอบปรนัยและอัตนัย พร้อมจำนวนยอดนักศึกษา ซึ่งลงทะเบียนเรียนแต่ละกระบวนวิชา ลงในบัญชีแบ่งที่นั่งสอบ

ของนักศึกษาแต่ละกระบวนวิชา และตรวจสอบความถูกต้อง

7. กรอกข้อมูลจากบัญชีลงในแบบฟอร์มและเจาะลงบัตรคอมพิวเตอร์ พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อให้เป็นข้อมูลของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ จัดสอบ

8. ใช้คอมพิวเตอร์พิมพ์ข้อมูลจากบัตรมาตรวจสอบความถูกต้องกับบัญชีแห่งที่หนึ่งสอบของนักศึกษาแต่ละกระบวนวิชา ทั้งนี้เพื่อให้ข้อมูลในการจัดสอบและคนฉบับ คู่มือ และตารางสอบได้ๆ ผิดพลาด

9. ประสานงานกับฝ่ายคอมพิวเตอร์ จัดพิมพ์คณบบั ก่มือและตารางสอบได้ๆ บัญชีแยกแถว ปักประกาศหน้าห้องสอบ บัญชีสี่ข้อสอบ และบัญชีเซ็นชื่อนักศึกษา รหัสศึกษาที่หนึ่งสอบ พร้อมทั้งแบ่งแยกบัญชีออกตามช่วงเวลา แต่ละกระบวนวิชาและอาคารหรือห้องสอบ

10. ลอกกระดาษคาร์บอนบัญชีเซ็นชื่อนักศึกษา นำสำเนามาปรุรหัสเพื่อใช้ติดที่หนึ่งสอบ ซึ่งมีจำนวนรหัสในแต่ละภาคเรียนต้องปรุดังนี้

ภาคและปีการศึกษา	จำนวนรหัสที่ต้องปรุในแต่ละภาคเรียน
ฤดูร้อน/2517	110,696
1/2518	370,041
2/2518	345,031
ฤดูร้อน/2518	148,112

11. รวมบัญชีเซ็นชื่อนักศึกษา บัญชีแยกแถวปักประกาศหน้าห้องสอบ และรหัสปรุติดที่หนึ่งสอบเข้าด้วยกันตามช่วงเวลา กระบวนวิชาและอาคารหรือห้องสอบ เสร็จแล้วบรรจุลงในหรือกล่อง จัดแยกเป็นอาคาร ๆ พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อส่งให้ช่างเกี่ยวซองดำเนินการต่อไป

12. ติดประกาศรายละเอียดรหัส กระบวนวิชา พร้อมกับเวลาสถานที่และจำนวนข้อสอบของภาคการศึกษาที่ ส.ว.ป. เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ทราบรายละเอียดก่อนเข้าห้องสอบ

13. จัดหาบัญชีตามข้อ 1.11 ซึ่งอาจจะขาดตกบกพร่องหรือสูญหายไป

ระหว่างที่มีการ สอบ เพื่อให้การ สอบค่า เนิ่นไป ด้วยความ เรียบร้อย⁶²

และในการ พิมพ์ขอมูล เกี่ยวกับ กระบวนการ วิชา ที่ จัดสอบ และ ห้องสอบ เพื่อ แจกจ่าย ไปยัง นักศึกษา นั้น ปัจจุบัน ได้ จัดทำ เป็น รูปเล่ม เพื่อ สะดวก ในการ จัดทำ โดย ไม่ ต้อง ย่อ หรือ ขยาย ส่วน ตัว พิมพ์ แต่ อย่างใด และ จากการ สัมภาษณ์ นาย อุดมย์ อังควา นิช เป็น อาจารย์ ท่าน หนึ่ง ซึ่ง รับผิดชอบ งาน ใน กำนัน นี้ ทำให้ ทราบ ถึง ปัญหา ที่ หน่วย งาน นี้ ต้อง ประสบบ้าง ก็ คือ การ จัดหา สถานที่ สอบ ใน กรณี ที่มี จำนวน ผู้ เข้า สอบ มาก เป็น พิเศษ หรือ การ โยกย้าย สลับ เปลี่ยน ห้อง สอบ เนื่องจาก เจาสังกัก ไม่นอ ญาติ ให้ ใช้ เป็น ห้อง สอบ ใน กรณี เช่น นี้ ทำให้ การ จัด สถานที่ และ ตาราง สอบ ได้ ต้อง จัดทำ เป็น ประจำ ทุก ภาค ไป⁶³

การ วัดผล

มหาวิทยาลัย ทำ การ วัดผล ทุก ภาค เร็ว แล้ว ประเมิน ผล ออก มา ใน ระบบ ได้ - ตก แบ่ง เป็น 3 ชั้น คือ G, P, F ผู้ สอบ ได้ ก็ เยี่ยม จะ ได้ ลำดับ ชั้น G ผู้ สอบ ผ่าน ปกติ จะ ได้ ลำดับ ชั้น P และ ผู้ สอบ ตก ได้ ลำดับ ชั้น F ทั้งนี้ โดย ไม่ มีการ คิด ค่า เฉลี่ย จุก ลำดับ ชั้น สะสม⁶⁴

เกณฑ์ การ พิจารณา ให้ เกียรติ นิยม ตาม ข้อม บังคับ มหาวิทยาลัย รามคำแหง ว่า ด้วย การ ศึกษา ชั้น ปริญญาตรี พ.ศ. 2514 มี กัง นี้ นักศึกษา ที่ เรียน จบ หลักสูตร ชั้น ปริญญาตรี ภายใน กำหนด 4 ปี และมี หน่วย กิตติ สะสม ของ ลำดับ ชั้น G เป็น จำนวน ไม่ น้อย กว่า ร้อย ละ 75 ของ หน่วย กิตติ สะสม ทั้งหมด แต่ ไม่ ถึง ร้อย ละ 85 จะ ได้ รับ การ เสนอ ให้ ได้ รับ ปริญญาตรี

⁶² "หน้าที่และปริมาณงานของหน่วยจัดสถานที่และตารางสอบได้," (อัครสำเนา), หน้า 1 - 2.

⁶³ สัมภาษณ์ อุดมย์ อังควา นิช 29 มิถุนายน 2519

⁶⁴ ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, รายงานการประเมินผลสถานภาพ ศักยภาพและแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 3 ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2517), หน้า 38.

เกียรตินิยมอันดับสอง แดง ไทหน่วยกิตสะสมของลำดับชั้น G เป็นจำนวนตั้งแต่ร้อยละ 85 ขึ้นไป ของหน่วยกิตสะสมทั้งหมด จะได้รับการเสนอให้ได้รับปริญญาตรีเกียรตินิยม อันดับหนึ่ง⁶⁵

สำหรับหน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านการจัดและประมวลผลทางการศึกษาก็คือ สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผลที่เรียกย่อ ๆ ว่า "สวป" ทำหน้าที่เป็น หน่วยกลางวัดผลการเรียนให้แก่นักศึกษาทั้งมหาวิทยาลัย โดยใช้มาตรฐานเดียวกัน การประเมินผลทาง สวป. จะดำเนินการร่วมกับอาจารย์เจ้าของวิชา ในการสอบไล่ทุก ภาคเรียนทาง สวป. ก็ได้จัดทำเอกสารขอความร่วมมือจากอาจารย์เจ้าของกระบวนวิชา ต่าง ๆ ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. รับกระดาษคำตอบนักศึกษาจากกรรมการรับส่งข้อสอบและกระดาษ คำตอบ พร้อมทั้งเตรียมการเพื่อตรวจสอบและบอกความถูกต้อง
2. สำหรับบัญชีเขียนชื่อนักศึกษาให้กรรมการรับส่งข้อสอบและกระดาษคำตอบ นำมาส่งให้ สวป. โดยตรงทุกกระบวนวิชา เมื่อการสอบกระบวนวิชานั้น ๆ สิ้นสุดลงแล้ว
3. อาจารย์ประจำวิชาจากคณะต้องเตรียมทำ Key สำหรับตรวจคีย์เครื่อง ทั้งสี่แถวและสี่น้ำเงิน และสำหรับตรวจคีย์มือซึ่งเป็นพลาสติกใส
4. คอยช่วยตรวจคำตอบที่ต้องตรวจคีย์มือ และคอยช่วยปะแก้ไขกระดาษ คำตอบที่ฉีกขาดหรือไม่ชัดเจน รวมทั้งแก้ไขและเติมรหัสประจำตัวนักศึกษาที่ขาดตกบกพร่อง
5. นำกระดาษคำตอบและบัญชีรายชื่อชื่อนักศึกษาที่ตรวจเสร็จแล้วไป พิจารณาตัดเกรด G, P และ F โดยตามคะแนนข้อสอบอัตนัย (ตามี่) เขาควย แล้วกรอก เกรดลงในบัญชีรายชื่อผู้เข้าสอบแต่ละกระบวนวิชาตาม เกรดที่นักศึกษาได้รับ เพื่อจะได้ ให้นักศึกษาทราบผลการสอบก่อนมาลงทะเบียนเรียน และ สวป. ขอความร่วมมือให้ อาจารย์ผู้รับผิดชอบแต่ละกระบวนวิชา ได้ดำเนินการดังนี้

⁶⁵ หมายเหตุและข้อบังคับของมหาวิทยาลัยศรีรามคำแหง (พระนคร : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2517), หน้า 30.

1. ข้อสอบอัตนัยอย่างเดี่ยว ให้อาจารย์ที่รับผิดชอบตรวจข้อสอบและกรอกเกรด และในบัญชีเซ็นชื่อผู้เข้าสอบให้เสร็จเรียบร้อยภายในเวลา 10 วัน นับจากวันที่สอบเสร็จ

2. ข้อสอบที่มีทั้งอัตนัยและปรนัย ให้อาจารย์ที่รับผิดชอบตรวจข้อสอบและกรอกเกรด และในบัญชีเซ็นชื่อผู้เข้าสอบให้เสร็จเรียบร้อยภายใน 10 วัน นับแต่วันที่คณะกรรมการประเมินผลด้วยเครื่องตรวจสอบปรนัยให้เสร็จเรียบร้อยแล้ว

3. ข้อสอบปรนัยอย่างเดี่ยว ให้อาจารย์ที่รับผิดชอบตรวจข้อสอบและกรอก และในบัญชีเซ็นชื่อผู้เข้าสอบให้เสร็จเรียบร้อยภายในเวลา 5 วัน นับจากวันที่คณะกรรมการประเมินผลด้วยเครื่องตรวจข้อสอบปรนัยให้เสร็จเรียบร้อยแล้ว

4. เมื่อกรอกเกรดเสร็จแล้วให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบกระบวนวิชา^{วิชา} (ม.ร.26) ที่ สวป. จัดการแยกบัตรของผู้ที่ได้เกรด G, P, F ออกต่างหาก เพื่อให้หน่วยคอมพิวเตอร์จัดทำผลการสอบของผู้ที่ได้ G, P และ F แต่ละกระบวนวิชา ทั้งนี้ ให้แยกบัตรผู้ได้เกรด G, P และ F ให้เสร็จเรียบร้อยภายใน 2 วัน นับจากวันที่กรอกเกรดเสร็จ

ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามระบบการศึกษาเกี่ยวกับการจัดแบ่งภาคเรียนภาคปกติ ภาคละ 18 สัปดาห์ ภาคฤดูร้อน 8 สัปดาห์ ตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2514 และตาม มร.30 ซึ่งกำหนดเวลาการลงทะเบียนเรียน บอกรับเพิ่มและบอกลีกกระบวนวิชาแต่ละภาคเรียนไว้จำกัด จำเป็นต้องประกาศผลให้นักศึกษาทราบล่วงหน้าก่อนการลงทะเบียนเรียน

5. สวป. จะพิมพ์ผลสอบ G, P และ F ของแต่ละกระบวนวิชาให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบกระบวนวิชาตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยเป็นรายบุคคล ตามมีติดชื่อต้องแก้ไขให้แจ้งลงในแบบฟอร์มที่ สวป. ได้จัดมอบให้พร้อมกับผลสอบ G, P และ F เพื่อจะได้จัดพิมพ์ให้ใหม่ตามที่ส่งแก้ไข หากไม่มีผิดพลาดทางคณะเจ้าของกระบวนวิชาที่จะประกาศผลสอบที่คณะให้นักศึกษาทราบ พร้อมกับแจ้ง สวป. เพื่อทราบตามแบบฟอร์มที่ส่งไปโดยไม่ชักช้า

6. เมื่อ สวป. ได้รับแจ้งผลการตรวจสอบผลสอบทุกกระบวนวิชา ไม่มีข้อ

วิธีปฏิบัติก่อนการลงทะเบียนเรียน

1. ให้นักศึกษาอ่าน มร.30 โดยละเอียด เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งสำคัญดังต่อไปนี้คือ วัน เวลา และห้องเรียนของกระบวนวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอน นักศึกษาควร จัดตารางเรียนก่อนที่จะลงทะเบียน เพื่อไม่ให้จั้นและเวลาเรียน กระบวนวิชาที่จะลงทะเบียนซ้ำกัน บางกระบวนวิชาแบ่งเป็นตอน (Section) นักศึกษาจะต้องเลือกเรียนตอนทีวัน และเวลาเรียนไม่ซ้ำกับกระบวนวิชาอื่นที่จำเป็นจะต้องเรียน
2. ตรวจสอบวันและเวลาสอบไล่กระบวนวิชาต่าง ๆ เพื่อที่จะไม่ลงทะเบียนเรียน กระบวนวิชาที่จะสอบไล่ในวันและเวลาเดียวกัน ให้นักศึกษาจัดตารางสอบไล่ก่อนที่จะลงทะเบียนเรียน

ลำดับขั้นของการลงทะเบียนเรียน

ถ้าหากนักศึกษาคำเนินการตามลำดับขั้น ก็จะไม่ทำให้เสียเวลามากมายนัก ขอให้ไปตามลำดับขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 ไปที่คณะที่ตนศึกษาอยู่เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับ

ก. รับม.ร.24 กรอกให้เรียบร้อยทั้ง 3 บัตร แล้วนำไปขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาโดยให้อาจารย์ลงนามอนุมัติ อาจารย์ที่ปรึกษาจะเก็บ ม.ร.24 ไว้ 1 บัตร(ม.ร.24 ให้เก็บรักษาให้ดี อย่าให้หักหรือยับหรือเปียกน้ำ เพราะจะทำให้บัตร เสีย)

ข. รับใบส่งเงินจำนวน 1 ชุด นำหลักฐานตามข้อ ก. และ ข. ไปดำเนินการขั้นต่อไป

ขั้นที่ 2 ไปชำระเงินที่ตักส่วนงานอธิการบดี (ชั้นล่าง) อย่าลืมขอรับใบเสร็จรับเงินสี่ชมพู และสี่ฟ้าด้วย

ขั้นที่ 3

ก. นำใบเสร็จรับเงิน ม.ร.24 ไปที่ สวป. เพื่อขอรับ Master Card ดอกกระบวนวิชา, Section และหน่วยกิตจาก ม.ร.24 ลงในใบเสร็จรับเงินทั้ง 2 ฉบับ (ตรวจทานให้ดีๆ)

ข. รับของบรรจุมัธยมศึกษา (ของเตียงสีน้ำตาล) ถ้า
ได้รับที่คณะแล้วก็ไม่ต้องรับอีก และมัธยมศึกษา (ม.ร. 26) แล้วรอกให้
เรียบร้อย (ม.ร. 26 กรอกรหัสประจำตัวทุกใบที่คานบนมูมขวา)

ค. ตรวจรับบัตร ม.ร. 26 ให้ครบและถูกต้องตามม.ร. 24

ง. เรียงมัธยมศึกษาตาม ม.ร. 24 แล้วบรรจุของเตียง
สีน้ำตาลให้เรียบร้อย

จ. นำเอกสารต่างๆไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบที่โต๊ะตรวจสอบ เมื่อ
หลักฐานเรียบร้อย เจ้าหน้าที่จะมอบใบเสร็จรับเงินสี่ชมพูคืนแก่นักศึกษา เพื่อเก็บไว้เป็น
หลักฐานต่อไป

ฉ. ให้เจ้าหน้าที่ตรวจใบเสร็จรับเงินสี่ชมพู และบัตรประจำตัวนักศึกษา
และท้ายสุดจะเหลือใบเสร็จรับเงินสี่ชมพูเพียงฉบับเดียว⁶⁷

ในการลงทะเบียนและทดสอบประเมินผล ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของ สวป. นั้น
อาจกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

ก. การลงทะเบียนเรียน มีกระบวนการเป็นขั้นตอนดังนี้

อาจารย์ที่ปรึกษา เมื่อนักศึกษาไปติดต่อ ณ. ที่ทำการคณะที่ประสงค์จะเข้า
ศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้อง

1. ตรวจสอบคุณวุฒิ คุณสมบัติของผู้สมัคร

2. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับกระบวนการวิชาที่จะลงทะเบียนเรียนและปัญหาอื่นๆ

เกี่ยวกับการศึกษา

3. มอบ ม.ร. 24 จำนวน 2 บัตร พร้อมทั้งของเตียงสีน้ำตาล และใบ
ส่งเงินให้นักศึกษารอก เมื่อศึกษารอกเรียบร้อยแล้ว นักศึกษาจะนำไปขอความเห็น
ชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อจะได้พิจารณาความเหมาะสมของกระบวนการที่นักศึกษาจะลง
ทะเบียนเรียนถูกต้องตามแผนการกำหนดการศึกษาหรือไม่

⁶⁷ เสถียร หอมขจร, "วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียนภาค 1 ปีการศึกษา 2515," ข่าวรวมคำแหง, 10 มิถุนายน 2515, หน้า 2.

4. ตรวจสอบวันและเวลาสอบไล่ไม่ซ้ำกัน และตรวจสอบจำนวนเงินค่าหน่วยกิตตามใบส่งเงินที่นักศึกษาจะต้องชำระให้ถูกต้องแล้ว อาจารย์ที่ปรึกษาลงนามอนุมัติในมร.24 เพื่อนำไปดำเนินการ สอบ. ถ้าเป็นนักศึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาลงนามอนุมัติแล้ว เก็บไว้ 1 บัตร มอบให้นักศึกษานำไปดำเนินการ สอบเพียง 1 บัตร เท่านั้น

ในการนี้ใครขอความร่วมมือกับ สวป.บางประการคือ

1. เรื่องใบส่งเงินขอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบจำนวนเงินและหน่วยกิตให้เรียบร้อยและลงชื่อกำกับไว้ท้ายใบส่งเงินด้วย

2. ตรวจสอบวันเวลาสอบไล่ของกระบวนวิชาที่ลงทะเบียนเรียนไม่ซ้ำกัน

3. เมื่อ สวป. ตรวจพบว่านักศึกษาลงทะเบียนเรียนวิชาที่สอบซ้ำกันและส่งคืนไปแก้ไข ขอให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาช่วยแก้ไขด้วย โดยไม่ต้องให้นักศึกษามายกแล้ว และบอกเพิ่มภายหลัง

4. ในกรณีที่นักศึกษายกเพิ่มและบอกเลิกกระบวนวิชาที่มีจำนวนหน่วยกิตเท่ากันไม่จำเป็นต้องให้นักศึกษาไปชำระค่าหน่วยกิตที่บอกเพิ่มก่อน แต่ให้ถือเป็นหักลบกันไปจากเงินที่จะได้รับคืนจากการบอกเลิกกระบวนวิชา คงชำระเงินค่าธรรมเนียมการบอกเพิ่มกระบวนวิชา ๆ ละ 10 บาท ช่วงระยะเวลาการบอกเพิ่มและบอกเลิกกระบวนวิชา

4.1 การบอกเพิ่มกระบวนวิชากระทำได้ภายใน 5 วัน นับจากวันเปิดภาคปกติและภายใน 3 วัน นับจากวันเปิดภาคฤดูร้อน

4.2 การบอกเลิกกระบวนวิชาโดยมีสิทธิได้รับเงินค่าหน่วยกิตคืนกระทำได้ภายใน 5 วัน นับจากวันเปิดภาคปกติและภายใน 3 วัน นับจากวันเปิดภาคฤดูร้อน

4.3 การบอกเลิกกระบวนวิชาที่ไม่มีสิทธิได้รับเงินค่าหน่วยกิตคืนกระทำได้ภายใน 6 สัปดาห์ นับจากวันเปิดภาคปกติ และภายใน 2 สัปดาห์นับจากวันเปิดภาคฤดูร้อน

การบอกเพิ่มหมายถึงการลงทะเบียนเรียนเพิ่มเติมจากที่ได้เคยลงมาแล้วครั้งหนึ่ง มีกำหนดเวลาและวิธีปฏิบัติดังนี้

1. ในภาคปกติ การบอกเพิ่มกระบวนวิชาจะกระทำในเวลา 5 วัน นับแต่วันเปิดภาคเรียน ส่วนในภาคฤดูร้อนจะกระทำเป็นเวลา 3 วัน นับจากวันเปิดภาคเรียนเช่นเดียวกัน โดยมีกำหนดไว้ใน ม.ร. 30 ของแต่ละภาคแล้ว
2. จำนวนหน่วยกิตที่ลงทะเบียนเรียนทั้งหมด ภายหลังจากการบอกเพิ่มกระบวนวิชาตามปกติจะคงไม่เกิน 22 หน่วยกิต ถ้าเกินจาก 22 หน่วยกิตขึ้นไปจะต้องให้นักศึกษาเขียนคำร้องขออนุมัติต่อคณบดีของตนเสียก่อน จึงลงทะเบียนเรียนได้
3. การบอกเพิ่ม นักศึกษาจะต้องขอบัตรเพิ่ม (ม.ร. 27) จากอาจารย์ที่ปรึกษา 2 บัตร เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาลงนามในบัตรบอกเพิ่มแล้ว จะคืนให้นักศึกษาเพียง 1 บัตร เพื่อไปดำเนินการที่ สวป. และเก็บไว้เป็นหลักฐานที่คณะ 1 บัตร
4. การบอกเพิ่มกระบวนวิชา นักศึกษาจะต้องชำระค่าธรรมเนียมบอกเพิ่มกระบวนวิชาละ 10 บาท โดยเขียนใบส่งเงินด้วย

การบอกเลิกหมายถึง การบิกละเลิกกระบวนวิชาที่เคยลงทะเบียนเรียน ให้เป็นบางกระบวนวิชาหรือทุกกระบวนวิชาก็ได้ สำหรับนักศึกษาใหม่จะต้องลงไว้อย่างน้อย 9 หน่วยกิต มีกำหนดเวลาและวิธีปฏิบัติดังนี้

1. ทขอเลิกโดยได้รับเงินค่าหน่วยกิตคืน จะกระทำได้ภายในเวลา 5 วัน นับจากวันเปิดเรียนสำหรับภาคปกติ และ 3 วัน นับจากวันเปิดเรียนในภาคฤดูร้อน ซึ่งจะมีกำหนดเวลาอยู่ใน ม.ร. 30 ของแต่ละภาคแล้ว
2. จำนวนหน่วยกิตภายหลังจากบิกละเลิกกระบวนวิชา จะต้องเหลืออยู่ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต ถ้าต่ำกว่านี้จะต้องได้รับอนุมัติจากคณบดีเป็นราย ๆ ไป
3. การบิกละเลิกกระบวนวิชา นักศึกษาจะต้องไปขอรับคำบอกเลิก ม.ร. 28 จากอาจารย์ที่ปรึกษา 2 บัตร แล้วรอกให้เรียบร้อย ให้อาจารย์ที่ปรึกษาลงนาม แล้วอาจารย์ที่ปรึกษาจะคืนให้นักศึกษา 1 บัตร และเก็บไว้เป็นหลักฐานที่คณะ 1 บัตร
4. การบิกละเลิกกระบวนวิชา นักศึกษาจะต้องได้รับเงินค่าหน่วยกิตของกระบวนวิชาที่บิกละคืน โดยนักศึกษาจะต้องไปซื้อคำร้องที่แผนกเงิน สำนักงานอธิการบดี และนำคำร้องนั้นมาดำเนินการโดยตรงที่ สวป. เท่านั้น

การบอกเลิกกระบวนวิชา โดยไม่ได้รับเงินค่าหน่วยกิตคืนหมายถึง การบอกเลิกกระบวนวิชาหลังจาก 5 วัน ที่กำหนดไว้ แต่ต้องไม่เกิน 6 สัปดาห์ นับแต่วันจะเปิดเรียน นักศึกษาจะสามารถมาทำการบอกเลิกกระบวนวิชาได้ โดยวิธีเกี่ยวกับการบอกเลิกตามปกติ แต่จะไม่ได้รับเงินค่าหน่วยกิตของกระบวนวิชาที่บอกเลิกคืนเท่านั้น

การบอกเลิกเป็นกรณีพิเศษหมายถึง ในกรณีเจ็บป่วยสุดวิสัยที่จะมาทำการเรียน หรือสอบได้ ก็ให้นักศึกษามาเขียนคำร้อง พร้อมกับแนบใบรับรอง เพื่อเสนอให้อธิการบดี ประกอบการพิจารณาเป็นราย ๆ ไป ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

การเปลี่ยนกระบวนวิชาหมายถึง การบอกเลิกกระบวนวิชาหนึ่ง และบอกเพิ่มอีก กระบวนวิชาหนึ่งในเวลาเดียวกัน มีระยะเวลาและวิธีปฏิบัติดังนี้

1. มีกำหนดเวลา เช่น เกี่ยวกับการบอกเพิ่มและบอกเลิกกระบวนวิชา
2. การเปลี่ยนกระบวนวิชานักศึกษาจะต้องขอรับบัตรบอกเพิ่ม (ม.ร.27) และบัตรเลิก (ม.ร.28) อย่างละ 2 บัตร เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาลงนามแล้วจะมอบให้นักศึกษาอย่างละ 1 บัตร เก็บไว้ที่คณะ 1 บัตร

การชำระเงิน

1. ถ้าจำนวนหน่วยกิตของกระบวนวิชาที่บอกเลิก และบอกเพิ่มเท่ากันก็ให้นักศึกษาเขียนใบส่งเงินชำระ เฉพาะค่าธรรมเนียมการบอกเพิ่มกระบวนวิชาละ 10 บาท เท่านั้น
2. ถ้าในกรณีที่หน่วยกิตของกระบวนวิชาที่เพิ่มมากกว่าหน่วยกิตของกระบวนวิชาที่บอกเลิก ก็ให้นักศึกษาชำระเงินค่าหน่วยกิตที่เพิ่มพร้อมกับค่าธรรมเนียมการเพิ่มด้วย เช่น บอกเพิ่ม 2 กระบวนวิชา จำนวน 4 หน่วยกิต แต่บอกเลิกเป็นจำนวน 3 หน่วยกิต นักศึกษาจะต้องชำระเงินสำหรับจำนวนหน่วยกิตที่เกินไป 1 หน่วยกิตพร้อมกับค่าธรรมเนียม 20 บาท รวมเป็น 45 บาท

ถ้าในกรณีที่จำนวนหน่วยกิตของกระบวนวิชาที่บอกเลิกมากกว่าหน่วยกิตของกระบวนวิชาที่บอกเพิ่ม ซึ่งนักศึกษาจะต้องได้รับเงินคืน ก็ให้แนบคำร้องขอรับเงินคืนมาด้วย โดยนักศึกษาเป็นผู้เขียนแล้วไปยื่นที่ สวป. โดยตรง

ในกรณีที่นักศึกษาได้ลงทะเบียนเรียนวิชานั้น ๆ ไว้ 2 ครั้ง โดยในครั้งแรกนั้นปรากฏว่าสอบได้ แต่เนื่องจากกระบวนวิชานั้นประกาศผลล่าช้า หรือโดยเหตุที่นักศึกษาคงประกาศผลผิดพลาดทำให้ลงทะเบียนซ้ำอีกครั้ง และมีใบบอกเลิกการลงทะเบียนในครั้งหลังพร้อมทั้งได้เข้าสอบด้วย เพราะถือว่าตนสอบได้แล้วนั้น ในกรณีที่นักศึกษาจะต้องมาบอกเลิกการลงทะเบียนครั้งหลัง เพราะในข้อบังคับของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2514 ข้อที่ 125 กล่าวว่า ในกรณีที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนมากกว่าหนึ่งครั้ง ใบบัญชีกิตติสะสมได้เพียงครั้งเดียว และใบบัญชีเฉพาะครั้งสุดท้าย หากนักศึกษาไม่บอกเลิกกระบวนวิชาครั้งหลัง ผลสอบที่ออกมาก็จะเป็นตามครั้งหลังด้วย นักศึกษาจะดำเนินการได้โดยเขียนคำร้องพร้อมทั้งแนบใบ Grade ครั้งที่สอบได้ และใบเสร็จที่ลงทะเบียนไว้ครั้งหลัง เพื่อเสนออธิการบดีอนุมัติให้บอกเลิกกระบวนวิชานั้นเป็นกรณีพิเศษเป็นราย ๆ ไป

อนึ่งสภามหาวิทยาลัยได้แกไขข้อบังคับดังกล่าวใหม่ เป็นดังนี้คือ ในกรณีที่นักศึกษาลงทะเบียนกระบวนวิชาใหม่มากกว่าหนึ่งครั้ง ใบบัญชีเป็นหน่วยกิตสะสมได้เพียงครั้งเดียว และใบบัญชีเฉพาะครั้งสุดท้ายที่สอบได้ โดยจะมีผลบังคับหลังวันที่ 24 ก.ย. 2517 เป็นต้นไป ทำให้ใบบัญชีที่อยู่ในกรณีดังกล่าวข้างต้นไม่ต้องมาบอกเลิกกระบวนวิชาอีกต่อไป

ที่ประชุมมหาวิทยาลัยในการประชุมเมื่อวันที่ 3 ต.ค. 2519 ได้ลงมติในกรณีที่มหาวิทยาลัยประกาศผลสอบล่าช้า โดยที่นักศึกษาได้ลงทะเบียนซ้ำอีกในภาคนั้นไป หากนักศึกษาทราบผลว่าสอบได้ก็ให้นักศึกษามอบเลิกกระบวนวิชา และขอคืนเงินค่าหน่วยกิตได้ แม้จะเลยกำหนดการบอกเลิกแล้วก็ตาม

การเปลี่ยนกระบวนวิชาโดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมเพิ่ม จะเป็นในกรณีที่มหาวิทยาลัยมีประกาศงดสอนกระบวนวิชานั้น ๆ นักศึกษาสามารถจะเปลี่ยนกระบวนวิชาใหม่ได้โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม ภายในระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยจะได้ประกาศให้ทราบเป็นคราว ๆ ไป⁶⁸

⁶⁸ รายงานการสัมมนาวางแผนพัฒนามหาวิทยาลัยครั้งที่ 1 ณ โรงแรมรถไฟหัวหิน ระหว่างวันที่ 16 ตุลาคม - 18 ตุลาคม พ.ศ. 2517 (พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2517), หน้า 18 - 21.

ถ้านักศึกษาไม่ลงทะเบียนในภาคปกติจะต้องชำระค่ารักษาสถานภาพนักศึกษาภาคเรียนละ 150 บาท และถ้าค้างชำระเป็นเวลา 2 ปี ติดต่อกัน นักศึกษานั้นจะถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา สำหรับค่ารักษาสถานภาพนักศึกษาซึ่งค้างมาก่อนใช้ข้อบังคับนี้ ให้คงชำระภาคเรียนละ 200 บาท ตามอัตราเดิม⁶⁹
ผู้ที่ประสงค์จะสมัคร เป็นนักศึกษาใหม่ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงจะต้องปฏิบัติดังนี้

1. ชื้อใบสมัครระเบียบการใบขึ้นทะเบียน แผนกกำหนดการศึกษาและประกาศนียบัตรมหาวิทยาลัยเปิดสอน (ม.ร.30) รวม 10 บาท ที่สำนักบริการทางวิชาการ และทดสอบประเมินผลมหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. ไปยื่นใบสมัครตามดินและเวลาที่ระบุไว้ในใบสมัคร พร้อมทั้งชำระเงินค่าสมัคร ค่าขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา ค่าลงทะเบียน ตลอดจนค่าบำรุงมหาวิทยาลัย และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ พร้อมกัน
3. ในวันยื่นใบสมัคร ให้ไปติดต่อกับ ๗ ที่ทำการของคณะที่ประสงค์จะเข้าศึกษา เพื่อที่จะได้ตรวจสอบคุณวุฒิ คุณสมบัติของผู้สมัคร และพบอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้คำปรึกษาเกี่ยวกับกระบวนการวิชาที่จะลงทะเบียนเรียน
4. หลักฐานที่จะต้องนำไปยื่นในวันสมัคร
 - 4.1 ต้นฉบับหนังสือสำคัญแสดงคุณวุฒิแล้วแต่กรณี พร้อมสำเนาโดยการถ่ายเอกสารขนาดเท่าต้นฉบับ 2 แผ่น ไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่ที่รับสมัคร เมื่อเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบเป็นการถูกต้องแล้ว จะคืนต้นฉบับให้ผู้สมัคร
 - 4.2 รูปถ่ายหน้าตรงไม่สวมหมวก ไม่สวมแว่นตาค้นแคค ขนาด 4x6 ซม. 2 รูป และขนาด 2x3 ซม. 3 รูป ถ่ายไว้ไม่เกิน 6 เดือน
 - 4.3 ใบรับรองแพทย์แผนปัจจุบันชั้นหนึ่งสาขาเวชกรรม

⁶⁹"ข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหงว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาค่าลงทะเบียนและค่าบำรุงพ.ศ. 2516," ประกาศ ณ วันที่ 26 มกราคม 2516. (อัครสำเนา).

4.4 ใบสำเนาทะเบียนบ้าน

4.5 ใบขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาตามแบบพิมพ์ของมหาวิทยาลัย

4.6 เงินสำหรับค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าลงทะเบียนเรียนและ

ค่าบำรุงมหาวิทยาลัย

สำหรับอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าลงทะเบียนเรียนและค่าบำรุงมหาวิทยาลัย

1. ค่าสมัครเข้าเป็นนักศึกษา 30 บาท
2. ค่าขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา 100 บาท
3. ค่าบัตรประจำตัวนักศึกษา 10 บาท
4. ค่าลงทะเบียนเรียนหน่วยกิตละ 25 บาท
5. ค่าบำรุงมหาวิทยาลัยภาคปกติ ภาคละ 150 บาท
6. ค่าบำรุงมหาวิทยาลัย ภาคฤดูร้อน ภาคละ 50 บาท⁷⁰

ผู้สมัครที่ผ่านการปฐมนิเทศแล้วจะต้องไปรายงานตัวที่ สวป. พร้อมด้วยหลักฐานดังกล่าวข้างต้น จึงจะมีสถานภาพเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง⁷¹

ในปีการศึกษา 2519 นี้ ทางสภามหาวิทยาลัยเห็นเป็นการสมควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหง ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2514, 2516 และ พ.ศ. 2518 จึงได้ตราข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหง ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2519"

⁷⁰ระเบียบการสมัคร เข้าเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2519

(พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2519), หน้า 4 - 5.

⁷¹กฎหมายและข้อบังคับของมหาวิทยาลัยรามคำแหง (พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2517), หน้า 20.

ข้อ 2 ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันที่ 2 ปีการศึกษา 2519 เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกข้อ 5 แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหง ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2514 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 5 การสมัคร เข้าเป็นนักศึกษา

5.1 ให้ผู้ประสงค์จะสมัคร เข้าเป็นนักศึกษาชื่อใบสมัคร และระเบียบการได้ที่สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล (สวป.) ในวันและเวลาราชการได้ทุกวัน

5.2 ผู้สมัคร จะยื่นใบสมัคร เข้าศึกษาชั้นปริญญาตรีได้เพียงสาขาเดียว

5.3 ให้ไปยื่นใบสมัครในวันและเวลาที่กำหนดไว้ในใบสมัคร หากมิได้ยื่นใบสมัคร ตามที่กำหนดไว้ นั้น มหาวิทยาลัยถือว่าผู้นั้นละสิทธิการใช้ใบสมัครฉบับดังกล่าว

5.4 มหาวิทยาลัยรับสมัคร เข้าเรียนทั้งภาค 1, ภาค 2 และภาคฤดูร้อน โดยกำหนดวันสุดท้ายของการรับสมัคร แต่ละภาคเรียนก่อนวันเปิดภาค 2 วัน เพื่อให้ได้มีเวลาปฐมนิเทศ

5.5 ในการพิจารณารับผู้ใดเข้าเป็นนักศึกษา มหาวิทยาลัยอาจใช้วิธีสัมภาษณ์หรือวิธีอื่นใดตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งมหาวิทยาลัยจะประกาศให้ทราบเป็นคราว ๆ ไป เพื่อความประพฤติกติและความเหมาะสมในสาขาวิชาที่จะสมัคร เข้าศึกษา

5.6 เมื่อผู้อำนวยการสำนักบริการทางวิชาการ และทดสอบประเมินผล หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายอนุมัติให้รับ เข้าเป็นนักศึกษาได้ จึงให้ไปชำระค่าสมัคร และค่าขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา หากผู้อำนวยการฯ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเห็นไม่สมควรรับผู้ใดเข้าเป็นนักศึกษา ให้เสนอความเห็นต่ออธิการบดีเพื่อพิจารณา"

ข้อ 4 ให้ยกเลิกข้อ 8 แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหง ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2514 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 8 การขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา

8.1 ให้ผู้ที่ได้รับอนุมัติเข้าเป็นนักศึกษาไปชำระค่าสมัคร และค่าขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาที่กองคลัง สำนักงานอธิการบดี แล้วกลับมาขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา ณ สถานที่รับสมัคร

8.2 ในการสมัครและขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนนั้นจะต้องนำหลักฐาน และเอกสารไปแสดงดังต่อไปนี้คือ

1. ใบสมัคร
2. สำเนาใบสำคัญแสดงคุณวุฒิ (มีต้นฉบับมาแสดงด้วย)
3. สำเนาทะเบียนราษฎร
4. รูปถ่ายหน้าตรงขนาด 4x6 ซม. 2 รูป และขนาด 2x3 ซม. 3 รูป เป็นรูปถ่ายไม่สวมหมวกและไม่สวมแว่นกันแดด
5. ใบเสร็จจตีชมพู และสีฟ้า ชำระค่าสมัคร และค่าขึ้นทะเบียน เป็นนักศึกษา

8.3 เมื่อขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนแล้ว มหาวิทยาลัยจะออกบัตรประจำตัวชั่วคราวให้ไว้เป็นสำคัญ และให้นำมาแสดงในวันปฐมนิเทศตามวันและเวลาที่กำหนดไว้ บัตรประจำตัวชั่วคราวนี้จะหมดอายุในวันสุดท้ายของการลงทะเบียนเรียนแต่ละภาคของปี ที่สมัครเข้าศึกษานั้น

8.4 ให้นักศึกษานำบัตรประจำตัวชั่วคราว ไปเปลี่ยนเป็นบัตรประจำตัวถาวรในวันลงทะเบียน นักศึกษาที่ไม่ไปลงทะเบียนเรียนจะหมดสถานภาพนักศึกษา"

ข้อ 5 ให้อยกเลิกข้อ 10.6 แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหง ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2514 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหง ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2517

ข้อ 6 ให้อยกเลิกข้อ 10.7 แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหง ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2514 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหง ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2516 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"10.7 นักศึกษาจะลงทะเบียนเรียนในภาค 1 และภาค 2 ได้ภาคละไม่เกิน 24 หน่วยกิต ส่วนในภาคฤดูร้อนให้ลงทะเบียนได้ไม่เกิน 12 หน่วยกิต การลงทะเบียนเรียนเกินกว่าเกณฑ์กำหนดไว้จะกระทำมิได้"

ข้อ 6 ทวิ ให้อยกเลิกข้อ 11.6 แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหง ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2514 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"กระบวนวิชาหนึ่ง ๆ จะประกอบด้วยอักษรย่อของสาขาวิชา เลข-
ประจำกระบวนวิชาจำนวนหน่วยกิต ชื่อเต็มของกระบวนวิชาพื้นฐานของนักศึกษาที่ควร
จะเรียนกระบวนวิชานั้นได้ และเนื้อเรื่องที่จะสอนในกระบวนวิชานั้น ๆ "

ข้อ 7 ให้ยกเลิกข้อ 13 แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหง ว่าด้วย
การศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2514 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"13 การบอกเลิกกระบวนวิชา

13.1 นักศึกษาที่ได้ลงทะเบียนเรียนไปแล้ว จะบอกเพิ่มหรือบอก
เลิก หรือขอเปลี่ยนแปลงใด ๆ อีกไม่ได้ ยกเว้นในกรณีที่นักศึกษาได้ลงทะเบียนเรียนใน
กระบวนวิชาที่มหาวิทยาลัยประกาศสอนในภาคนั้น ให้ขอค่าหน่วยกิตคืนหรือขอเปลี่ยน
ไปลงทะเบียนเรียนกระบวนวิชาอื่นแทน ซึ่งอาจต้อง เสียเงินเพิ่มหรือขอ เงินคืนค่าหน่วยกิต
ไม่เท่ากัน

13.2 การบอกเลิกกระบวนวิชาที่ได้ลงทะเบียนเรียนแล้ว เพราะ
ยังไม่รู้ผลการสอบของภาคก่อน และเพิ่งรู้ว่าสอบได้จะบอกเลิกได้ตลอดภาคเรียนนั้น ๆ
โดยได้รับเงินค่าหน่วยกิตคืนด้วย

13.3 การ เลิกเรียน การ ทดสอบหรือไม่ส่งงานที่อาจารย์ผู้สอน
สั่งให้ทำในกระบวนวิชาใดที่ได้ลงทะเบียนเรียนไว้แล้ว นักศึกษานั้นจะได้ค่ากับชั้น F
ในกระบวนวิชานั้น

ข้อ 8 ให้ยกเลิกข้อ 15 แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหง ว่าด้วย
การศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2514 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 15 การ ขอคืนค่าลงทะเบียนเรียนเป็นรายหน่วยกิต

15.1 นักศึกษามีสิทธิขอเงินคืนค่าลงทะเบียนเรียนเป็นรายหน่วยกิต
เต็มจำนวนภายในภาคเรียนนั้นได้ สำหรับกระบวนวิชาที่มหาวิทยาลัยประกาศสอบด้วยเหตุ
ใด ๆ ก็ตาม

15.2 ในกรณีที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนซ้ำ และสอบได้แล้วมีสิทธิ
ขอคืนเงินค่าหน่วยกิตได้

15.3 ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษาอื่นใด มหาวิทยาลัย

จะไม่คืนให้"

ข้อ 9 ให้อธิการบดีรักษาการตามข้อบังคับนี้⁷²

นักศึกษาที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาโดยสมบูรณ์ จะมีบัตรประจำตัวซึ่งมหาวิทยาลัยเป็นผู้ออกให้ ในบัตรประจำตัว จะมีเลขประจำตัวของนักศึกษากำหนดเป็นรหัสประจำตัว (Student Code) ประกอบด้วยเลข 8 ตัว แบ่งเขียนเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกมี 3 ตัว และกลุ่มหลังมี 5 ตัว เขียนเชื่อมติดกันด้วยเครื่องหมายยัติภังค์ดังนี้ BEC - XXXXX หลัก B และ E คือเลข พ.ศ. C คือเลขประจำคณะและบัณฑิตวิทยาลัย และ X คือเลข 0, 1, 2.....9 แสดงถึงลำดับการเข้าศึกษาในแต่ละปี

เลขประจำคณะให้กำหนดดังนี้

- คณะนิเทศศาสตร์ ใช้เลขประจำคณะ "1" รหัสประจำตัวคือ BF 1-XXXXX
- คณะบริหารธุรกิจ " " "2" " " BE 2-XXXXX
- คณะมนุษยศาสตร์ " " "3" " " BE 3-XXXXX
- คณะศึกษาศาสตร์ " " "4" " " BE 4-XXXXX

- คณะอื่น ๆ ให้ใช้เลขประจำคณะ 5, 690, 91

- บัณฑิตวิทยาลัยใช้หมายเลข "0" รหัสประจำตัวคือ BEO - XXXXX

เมื่อนักศึกษาย้ายคณะให้ในปี พ.ศ. ให้อย่างเดิม แต่เปลี่ยนเลขประจำคณะ ส่วนลำดับการเข้าศึกษาให้เรียงต่อจากเลขลำดับของปีนั้นในคณะใหม่ที่ย้ายมา⁷³

การสำเร็จเป็นบัณฑิต

ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหงว่าด้วยการ ศึกษาชั้นปริญญาตรี

⁷² "ร่าง ข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหง ว่าด้วยการ ศึกษาชั้นปริญญาตรี (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2519," (อัครสำเนา), หน้า 1 - 3.

⁷³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 20 - 21.

พ.ศ. 2514 ข้อ 16 ระบุถึงการ เสนอชื่อเพื่อรับปริญญาตรีไว้ดังนี้คือ

16.1 นักศึกษาจะต้องเรียนกระบวนวิชาต่าง ๆ ให้ครบตามหลักสูตรและเงื่อนไขที่กำหนดไว้แต่ละสาขาวิชา มีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 140 หน่วยกิต จึงจะได้รับการ เสนอให้ได้รับปริญญาตรีในสาขาวิชานั้นได้ ในการขอรับปริญญาตรีนี้ นักศึกษาจะต้องยื่นคำขอรับปริญญา (Degree Card) และบัตรชื่อสำหรับเขียนปริญญาบัตร (Diploma Name Card) ที่สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผลภายในภาคเรียนชั้นสุดท้ายที่จะจบนั้นสำหรับนักศึกษาที่โอนมาจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น จะต้อง มีหน่วยกิตสะสมจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต และได้ทะเบียนเรียนในมหาวิทยาลัยนี้ไม่น้อยกว่า 4 ภาคปกติ การศึกษาภาคฤดูร้อน 2 ภาค ให้เทียบเท่าการศึกษาภาคปกติ 1 ภาค

16.2 เมื่อสิ้นภาคเรียนแต่ละภาค ให้คณะ เสนอรายชื่อ นักศึกษาที่เรียนจบหลักสูตร และมีความประพฤติดีสมควร ได้รับปริญญาตรี เพื่อขออนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย

16.3 นักศึกษาผู้ใดที่มีหนี้สินค้างชำระต่อมหาวิทยาลัยจะต้องชำระหนี้สินให้หมดสิ้นเสียก่อนจึงจะได้รับการ เสนอให้ได้รับปริญญา

16.4 นักศึกษาอาจยื่นคำร้องขอรับอนุปริญญาได้ เมื่อได้เรียนครบหลักสูตร และเงื่อนไขว่าด้วยอนุปริญญาที่กำหนดไว้ในแต่ละสาขาวิชา โดยต้องมีหน่วยกิตสะสมไม่ต่ำกว่า 108 หน่วยกิต⁷⁴

ในการอนุมัติให้ปริญญาตามกฎหมายและข้อบังคับของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ข้อ 17 ระบุว่า สภามหาวิทยาลัยจะพิจารณาอนุมัติให้ปริญญาปีการศึกษาละ 3 ครั้ง คือ เมื่อสิ้นภาค 1 ภาค 2 และภาคฤดูร้อน มหาวิทยาลัยจะจัดให้มีพิธีประสาทปริญญาปีละหนึ่งครั้ง ซึ่งจะประกาศให้ทราบเป็นคราว ๆ ไป โดยให้ชำระค่าธรรมเนียมขึ้นทะเบียนปริญญาก่อนวันพิธีประสาทปริญญา 1 เดือน มิฉะนั้นจะไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าพิธีประสาทปริญญา การให้เหรียญรางวัลแก่ผู้เรียนที่ตลอดหลักสูตร เป็นเหรียญทอง ซึ่งมีรูปร่างลักษณะและขนาด

⁷⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 29 - 30.

ความแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนดขึ้น โดยทวงมหาวิทยาลัยจะให้แก่นักศึกษาที่รับปริญญาตรี ซึ่งได้หน่วยกิตสะสมของลำดับชั้น G ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ของหน่วยกิตสะสมทั้งหมด อธิการบดีจะเป็นผู้รักษาการตามข้อบังคับนี้ ในกรณีพิเศษให้อธิการบดีมีอำนาจสั่งลงระเบียบการตามที่เห็นสมควร⁷⁵

คุณวุฒิและคุณสมบัติของผู้ที่เป็นนักศึกษา

คุณวุฒิของผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษา ผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษาจะต้องมีคุณวุฒิตามที่ระบุไว้ในข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหงว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2514 ข้อ 3 ดังนี้

- 3.1 สอบไล่ได้ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือ
 - 3.2 เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญตั้งแต่ชั้นตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป และมีพื้นความรู้สอบไล่ได้ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าหรือ
 - 3.3 เป็นผู้ซึ่งสภามหาวิทยาลัยได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรให้รับเข้าศึกษาได้⁷⁶
- นอกจากนี้ก็มีวุฒิที่เทียบได้สูงกว่าประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย (สูงกว่า ม.8) ได้แก่

1. ปริญญาต่างๆ ของมหาวิทยาลัยทุกแห่งในประเทศไทย ปริญญาทุกสาขาวิชาในวิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือจากสถาบันการศึกษาของรัฐและของเอกชนซึ่งทางการรับรองหลักสูตรการศึกษาแล้ว
2. ปริญญาทุกสาขาวิชาจากวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยต่างประเทศที่เชื่อถือได้
3. อนุปริญญาทุกสาขาวิชาในวิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือจากสถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและของเอกชนซึ่งทางการรับรองหลักสูตรการศึกษาแล้ว
4. ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงแผนกต่างๆ

⁷⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 30 - 31.

⁷⁶ "ข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหงว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2514," ประกาศ ณ วันที่ 28 พฤษภาคม 2514. (อีกสำเนา).

5. ประกาศนียบัตร นานา ศิลปชั้นสูงปีที่ 2
6. สอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีหรือระดับมาตรฐาน

กลาง 2 ได้

2493 ได้

7. สอบแข่งขันวิชาพนักงานสามัญชั้นตรีของกระทรวงตามหลักสูตร พ. ศ.
8. ประกาศนียบัตร ประโยคครูมัธยม (ตัวประโยค)
9. ประกาศนียบัตรประโยคครูมัธยม (วิชาชุก) หรือพิเศษมัธยม (พ.ม.)
10. ประกาศนียบัตรประโยคครูมัธยม (เกณฑ์อนุมัติ ก.ร.พ. เกิม)
11. ประกาศนียบัตรประโยคครูมัธยมศึกษา (ป.ม.ช.)
12. ประกาศนียบัตร ประโยคครูมัธยมศึกษา
13. ประกาศนียบัตร ประโยคครูมัธยมศึกษา
14. ประกาศนียบัตร ประโยคครูพลศึกษาเอก (ตามหลักสูตร พ. ศ. 2493

เป็นต้นมา)

15. ประกาศนียบัตร วิชาการ ศึกษาชั้นสูง
16. ประกาศนียบัตร วิชาการ ศึกษาชั้นสูง (พลศึกษา)
17. ประกาศนียบัตร ข้าราชการกรมโยธาเทศบาล

วุฒิเทียบเท่าประโยคเตรียมอุดมศึกษาหรือ ม.ศ.ปลาย (ม.8 เกิม)

1. ประกาศนียบัตร ประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูงทุกแผนก
2. ประกาศนียบัตร ร.ร.วิศวกรรมาไฟ หลักสูตร 3 ปี ทุกแผนก
3. ประกาศนียบัตร ร.ร.เตรียมทหาร หลักสูตร 2 ปี
4. จาอากาศ (ช่างเครื่องชั้นหนึ่ง) หลักสูตร 3 ปี
5. ประโยคการ เรือนชั้นสูง
6. เตรียมปีที่ 2 แผนกต่าง ๆ ดังนี้

เตรียมปริญญาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง

เตรียมปีที่ 2 จากโรงเรียนเตรียมนายร้อย

เตรียมปีที่ 2 จากโรงเรียนเตรียมนายเรือ

เตรียมปีที่ 2 จากโรงเรียนเตรียมวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

7. ประกาศนียบัตรประโยคศิลปศึกษาชั้นกลาง หรือชั้นปีที่ 3 จาก
ร.ร.ช่างศิลป์ กรมศิลปากร
 8. ประกาศนียบัตร วิชาศิลปชั้นกลางปีที่ 3
 9. ช่างจักวาชั้นสูง ช่างรังวัดที่ดิน
 10. มัธยมศึกษา (ม.8 วิสามัญ) แผนกต่าง ๆ ดังนี้
แผนกพลศึกษา
แผนกการเรือน, แผนกช่างกล, แผนกภาษา, แผนกการช่างสตรี
 11. ประกาศนียบัตร ร.ร.ช่างฝีมือทหารหลักสูตร 3 ปี
 12. ประกาศนียบัตรวิชาพยาบาลหลักสูตร 3 ปี (และมีพื้นความรู้ ม.6 หรือ ม.ศ.3) จาก ร.ร.พยาบาล กรมยุทธศึกษาทหารเรือ
 13. ป.ก.ศ. วิชาพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย (หลักสูตร 3-4 ปี)
จากกระทรวงสาธารณสุข หรือจากสถานศึกษาที่กระทรวงสาธารณสุขรับรอง
 14. ม.6 และประกาศนียบัตรวิชาการหนังสือพิมพ์ (3ปี) ของมหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์
 15. ประกาศนียบัตรประโยควิชาชีพ (ปวช.) ทุกแผนก
 16. ประกาศนียบัตรโรงเรียนช่างการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคและหลักสูตร 3 ปี
 17. ประกาศนียบัตรวิชาสื่อสารประเภทอิเล็กทรอนิกส์ (หลักสูตร 3 ปี)
 18. ประกาศนียบัตรพิเศษวิชาการศึกษา (พ.ก.ศ) และมีพื้นความรู้ ม.6
หรือ ม.ศ.3
 19. ประกาศนียบัตรประโยคครูพิเศษ - ประถม (พ.ป.) และมีพื้นความรู้
ม.6 หรือ ม.ศ.3
 20. ประกาศนียบัตรประโยคครูมัธยมศึกษา (เกณฑ์อนุมัติ ก.ร.พ.เดิม)
 21. ประกาศนียบัตรประโยคครูประถมสามัญ (ตัวประโยคตั้งแต่ พ.ศ. 2472
เป็นต้นมา)

22. ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (คหศาสตร์)
23. ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป. ก. ศ.)
24. ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (พลานามัย)
25. ประกาศนียบัตรประโยคครูประถมศึกษา (ป.ป.ช.)
26. ประกาศนียบัตรประโยคครูการเรือน
27. ประกาศนียบัตรประโยคครูอนุบาล (ประกาศนียบัตรครูอนุบาลใหม่)
28. ประกาศนียบัตรประโยคครูพลศึกษาโท (ตามหลักสูตร พ.ศ. 2493

เป็นต้นมา)

29. มัธยมปีที่ 8 สายอาชีพ (ร.ร.บ้านหวาย) อบรม 1 ปี พ.ศ. 2482-

83

30. เปรียญธรรม 6 ประโยค

ประกาศนียบัตรซึ่งเทียบเท่าประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายที่ต้องมีพื้นความรู้
เดิม ม.6 หรือ ม.ศ.3 ให้นำประกาศนียบัตร ม.6 หรือ ม.ศ.3 ไปแสดงด้วย

นอกจากคุณวุฒิตามที่กล่าวมาแล้ว ต้องมีใบเทียบความรู้จากกระทรวงศึกษาธิการ
และใบสำคัญแสดงคุณวุฒินั้น ๆ ไปแสดงด้วย ข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีหรือเทียบเท่า
ขึ้นไป ซึ่งมีพื้นความรู้สามัญ ม.ศ.3 หรือ ม.6 ให้นำใบสำคัญแสดงคุณวุฒิพร้อมทั้งใบรับรอง
ความเป็นข้าราชการ ซึ่งผู้รับรองจะต้องเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงระดับหัวหน้ากองหรือ
เทียบเท่าขึ้นไป ไปยื่นต่อเจ้าหน้าที่ที่รับสมัคร ข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีหรือเทียบเท่า
ขึ้นไป ซึ่งมีพื้นความรู้เทียบเท่า ม.ศ. 3 หรือ ม.6 ตามบัญชีข้างท้ายนี้ ให้นำหนังสือ
รับรองความเป็นข้าราชการและใบสำคัญแสดงคุณวุฒิไปสมัครโดยไม่ต้องใ้ใบเทียบความ
รู้จากกระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศนียบัตรซึ่งสูงกว่าและเทียบเท่าประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ.3
หรือ ม.6) นี้ ไม่ต้องใช้ใบเทียบความรู้จากกระทรวงศึกษาธิการมีดังนี้

ประกาศนียบัตรที่เทียบสูงกว่าประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.6 เดิม)

1. ประโยคครูประถมสามัญ (ตัวประโยคก่อน พ.ศ. 2473)
2. ประโยคครูประถมสิกรรม (ตัวประโยค)

ประกาศนียบัตรซึ่งเทียบเท่าประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ.3 หรือ ม.6)

1. ประโยคมัธยมอาชีวศึกษาก่อนปลาย (ประโยคอาชีวศึกษาระดับกลางหลักสูตร 3 ปี แผนกต่าง ๆ ดังนี้ แผนกช่างไม้ปลูกสร้าง, แผนกการช่างสตรี, แผนกช่างปูน, แผนกช่างโลหะ, แผนกช่างเย็บหนัง, แผนกเกษตรกรรม, แผนกช่างต่อเรือ, แผนกภาษาต่างประเทศ, แผนกช่างทอผ้า, แผนกช่างเครื่องยนตร์, แผนกประดิษฐ์ไม้ไผ่, แผนกช่างแกะ, แผนกช่างเขียน, แผนกช่างตัดเสื้อผ้า, ฯลฯ

2. ประโยคประถมอาชีพช่างเขียน

3. ประโยคประถมพลศึกษา

4. ประโยคมัธยมต้นอาชีพ, แผนกช่างตัดเสื้อผ้า,

5. ประโยคสอนวาดเขียนเอก

6. สอบไล่โภชาราชการพลเรือนชั้นราชบุรุษ

7. นาฏศิลป์ชั้นต้น

8. ปีที่ 2 ตามหลักสูตรนักเรียนจาทหารเรือ

9. ชั้นมัธยมปีที่ 2 ร.ร. นายรอยทหารบก พ.ศ. 2468

10. ประโยคการเรือนชั้นต้น

11. ประกาศนียบัตรวิชาสื่อสาร ร.ร. จาอากาศสื่อสาร (หลักสูตร 2 ปี

ออกจาก ม.6)

12. ประโยคครูพลศึกษาตรี โท หรือเอก ตัวประโยคสำหรับรุ่นที่กำหนด
 ฟื้นความรู้เดิมสอบไล่ได้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.5 เติม)

13. ประโยคครูพลศึกษาเอก ตัวประโยคสำหรับรุ่นที่กำหนดฟื้นความรู้เดิม
 สอบไล่ได้ชั้นประถมปีที่ 7 (ม.3 เติม)

14. ประโยคครูมูลสามัญ (ตัวประโยคตั้งแต่ พ.ศ. 2479 เป็นต้นมา)

15. ประโยคครูประถมสามัญ (วิชาชุด) หรือครูพิเศษประถม

16. ประโยคครูประถมสามัญ (เกณฑ์อนุเมติ ก.ร.พ. เติม)

17. ประโยคครูประถมกสิกรรม (เกณฑ์อนุเมติ ก.ร.พ. เติม)

18. ประโยคครูพลศึกษาเอก (เกณฑ์อนุมัติ ก.ร.พ.เคิม)
19. ประโยคครูวาทะเขียนเอก (เกณฑ์อนุมัติ ก.ร.พ.เคิม)
20. ประโยคครูจักษุศาสตร์เอก (เกณฑ์อนุมัติ ก.ร.พ.เคิม)
21. เปรียบเทียบ 4 ประโยค⁷⁷

คุณสมบัติของผู้สมัคร เข้า เป็นนักศึกษา

ผู้สมัคร เข้า เป็นนักศึกษาจะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. ไม่เป็นผู้มีโรคติดต่อร้ายแรง โรคที่สังคมรังเกียจหรือโรคสามัญที่
จะเป็นอุปสรรคต่อการศึกษา

2. มีหนังสือรับรองของบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ที่มหาวิทยาลัย
เชื่อถือรับรองว่าผู้สมัคร เป็นผู้มีความประพฤติเรียบร้อย และไม่บกพร่องในศีลธรรมอันดี

3. ไม่เป็นนิสิตหรือนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาหรือนักเรียนโรงเรียน
อาชีวศึกษาชั้นสูงแห่งหนึ่งแห่งใดอยู่แล้วในขณะที่สมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยนี้ และ
เมื่อมหาวิทยาลัยรามคำแหงรับขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาแล้ว จะเป็นนักศึกษาสถาบัน
อุดมศึกษาอื่นในขณะเดียวกันไม่ได้

4. ไม่เคยถูกไล่ออกจากสถาบันใดๆ เนื่องจากการกระทำผิด
หรือมีความประพฤติเสื่อมเสีย

5. ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาของศาลหรือไม่เคยเป็นผู้
ต้องรับการอบรมในสถานอบรมโดยคำสั่งของทางราชการ เพราะเหตุที่มีความประพฤติไม่ดี

6. มีคุณสมบัติอย่างอื่นตามที่ได้ออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยกำหนดไว้
เฉพาะคณะ⁷⁸

⁷⁷ระเบียบการสมัครเข้า เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงปีการศึกษา 2519
(พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2519), หน้า 6 -12

⁷⁸"ข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหง ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ.2514,"
ประกาศ ณ.วันที่ 28 พฤษภาคม 2514. (อัคราเนนา).

(ผู้ที่มิใช่คุณวุฒิ และคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้นสามารถสมัคร เข้า เป็นนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้โดยดำเนินการ ตามลำดับขั้นในการ สมัคร ดังที่กล่าวแล้วข้างต้น)

จำนวนอาจารย์และนักศึกษาตั้งแต่ปี 2514 - ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต

จำนวนอาจารย์จำแนกตามวุฒิในปีการศึกษา 2516 (ภาคปลาย) มีดังนี้

ปริญญาตรี 131 คน

ปริญญาโท (รวมประกาศนียบัตร ชั้นสูงและประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง)
233 คน

ปริญญาเอก มีสัดส่วนตามระดับวุฒิปริญญาตรี 34 คน โท 61 คน และเอก 5 คน

จำนวนอาจารย์ที่กำลังศึกษาต่อในระดับปริญญาโทมี 35 คน ปริญญาเอกมี 6 คน⁷⁹

จำนวนอาจารย์ประจำจำแนกตามตำแหน่งชั้นทางราชการและตำแหน่งทางวิชา

การ

ชั้นพิเศษ	ศาสตราจารย์	3 คน
	รองศาสตราจารย์	2 คน
	อาจารย์ชั้นพิเศษ	2 คน
ชั้นเอก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	15 คน
	อาจารย์เอก	28 คน
ชั้นโท	อาจารย์โท	284 คน
ชั้นตรี	อาจารย์ตรี	127 คน

จำนวนอาจารย์พิเศษทั้งหมด 75 คน ส่วนมากมีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่า
ปริญญาตรี

⁷⁹ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, รายงานการประเมินผลสถานภาพ
ศักยภาพ และแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 3 ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง (กรุงเทพ -
มหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2519), หน้า 55.

จำนวนอาจารย์ที่สอนในโรงเรียนสาธิตมีทั้งอาจารย์ที่เป็นข้าราชการประจำ และที่เป็นลูกจ้างประจำ ระดับมัธยมศึกษา 56 คน⁸⁰

ปัจจุบันอาจารย์ประจำจำแนกตามคุณวุฒิในปีการศึกษา 2519 มีดังนี้

ปริญญาตรี 175 คน

ปริญญาโท (รวมประกาศนียบัตรชั้นสูง) 364 คน

ปริญญาเอก 36 คน

อาจารย์พิเศษจำแนกตามคุณวุฒิในปีการศึกษา 2519 มีดังนี้

ปริญญาตรี 20 คน

ปริญญาโท 51 คน

ปริญญาเอก 20 คน⁸¹

จำนวนอาจารย์ ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง แจกแจงตามคณะได้ดังนี้คือ

คณะ	อาจารย์ประจำ	อาจารย์พิเศษ (เชิญสอน)
นิติศาสตร์	56	22
รัฐศาสตร์	37	-
บริหารธุรกิจ	49	17
เศรษฐศาสตร์	35	12
ศึกษาศาสตร์	139	10
วิทยาศาสตร์	69	25
มนุษยศาสตร์	97	16
ที่มา : ฝ่ายประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง		

⁸⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 55 - 56.

⁸¹ แผนกการประชุม สำนักงานอธิการบดี, โครงการวางแผนพัฒนามหาวิทยาลัยรามคำแหง ระยะที่ 4 (2520 - 2524) (กรุงเทพฯ ม.ป.ท., ม.ป.ป.), ไนพราภู
หน้า.

ปัจจุบันจำนวนอาจารย์ ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง
แจกแจงตามคณะ ใดดังนี้คือ

ตารางที่ 2 จำนวนอาจารย์ ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย
รามคำแหง แจกแจงตามคณะ

คณะ	จำนวนทั้งหมด	ปริญญาสูงสุดที่ได้			
		ตั้งแต่ชั้นตรีขึ้นไป	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ตรี	โท เอก
1. คณะนิติศาสตร์	61	4	40	12	5
2. คณะบริหารธุรกิจ	60	7	21	32	-
3. คณะมนุษยศาสตร์	106	4	12	84	6
4. คณะศึกษาศาสตร์	167	15	54	98	-
5. คณะวิทยาศาสตร์	84	6	9	69	-
6. คณะรัฐศาสตร์	45	4	9	31	1
7. คณะเศรษฐศาสตร์	47	5	13	29	-
8. สำนักบริการทางวิชาการ และทดสอบประเมินผล	57	19	26	12	-
9. สำนักหอสมุดกลาง	32	11	21	-	-
10. สำนักอธิการบดี	45	40	3	2	-

ที่มา : แผนกการเจ้าหน้าที่ สำนักงานอธิการบดี

จำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาตั้งแต่
ปีการศึกษา 2514 - 2518 แยกตามคณะดังตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 จำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา
ตั้งแต่ปีการศึกษา 2514 - 2518

คณะ	น.ศ.ปี	น.ศ.ปี	น.ศ.ปี	น.ศ.ปี	น.ศ.ปีการศึกษา 2518			ยอดรวม
	การศึกษา 2514	การศึกษา 2515	การศึกษา 2516	การศึกษา 2517	ภาค 1	ภาค 2	รวม	
นิติศาสตร์	22,472	3,233	4,093	7,904	7,373	1,606	8,779	46,681
บริหารธุรกิจ	7,200	1,704	2,136	4,225	3,514	335	3,849	19,114
มนุษยศาสตร์	1,533	536	801	1,183	1,210	116	1,326	5,379
ศึกษาศาสตร์	4,000	649	1,024	1,740	1,706	305	2,011	9,424
วิทยาศาสตร์	-	644	1,901	2,524	1,960	52	2,012	7,081
รัฐศาสตร์	-	1,170	1,598	2,810	2,876	517	3,393	8,971
เศรษฐศาสตร์	-	790	1,090	1,900	1,589	151	1,740	5,520
ยอดรวม	35,205	8,726	12,643	22,286	20,228	3,082	23,310	102,170

ที่มา : ฝ่ายระเบียบและสถิติ สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล

จากตาราง จะเห็นได้ว่าคณะที่มีนักศึกษามากที่สุดคือคณะนิติศาสตร์ รองลงมา
ตามลำดับดังนี้คือ บริหารธุรกิจ ศึกษาศาสตร์ รัฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์
และมนุษยศาสตร์ ตามลำดับ

รายละเอียดจำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ตั้งแต่ปีการศึกษา
2514 - 2518 จะสังเกตได้จากตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4 จำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ตั้งแต่ปีการศึกษา
2514 - 2518

รายละเอียด	น.ศ.ปี	น.ศ.ปี	น.ศ.ปี	น.ศ.ปี	น.ศ.ปี	รวม
	การศึกษา 2514	การศึกษา 2515	การศึกษา 2516	การศึกษา 2517	การศึกษา 2518	
จ.น.น.ศ.ที่ขึ้นทะเบียนเป็น น.ศ.ภาค 1	35,205	8,726	12,643	22,286	20,228	99,088
จ.น.น.ศ.ที่ขึ้นทะเบียนเป็น น.ศ.ภาค 2	-	-	-	-	3,082	3,082
จำนวน น.ศ.ที่หมดสภาพเมื่อ สิ้นปีการศึกษา 2516	21,127	-	-	-	-	21,127
จำนวน น.ศ.ที่หมดสภาพเมื่อ สิ้นปีการศึกษา 2517	4,520	3,249	-	-	-	7,967
จำนวน น.ศ.ที่สำเร็จ เมื่อสิ้น ปีการศึกษา 2517	1,197	59	-	-	-	1,256
จำนวนนักศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบัน (ถึง 31 ต.ค.18)	7,390	5,233	12,532	22,057	22,898	70,110

ที่มา : ฝ่ายทะเบียนและสถิติ สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล

จากตารางที่แสดงข้างบนนี้จะเห็นว่า จำนวนนักศึกษาที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา
ภาค 1 จำนวนมากที่สุดคือปีการศึกษา 2514 และน้อยที่สุดปีการศึกษา 2515 จำนวนนักศึกษา

ที่หมดสภาพเมื่อสิ้นปีการศึกษา 2517 จำนวนสูงสุดคือ น.ศ. ที่เข้าในปีการศึกษา 2514 จำนวน น.ศ. ที่สำเร็จเมื่อสิ้นปีการศึกษา 2517 เป็นนักศึกษาที่เข้าเรียนในปีการศึกษา 2514 มากที่สุด จำนวนนักศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบันเป็น น.ศ. ที่เข้าเรียนปีการศึกษา 2518 มากที่สุด รองลงมาได้แก่ปีการศึกษา 2517, 2516, 2514 และ 2515 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนนักศึกษาในปีการศึกษา 2519 แยกตามคณะและแนวโน้ม
ในอนาคต

คณะ	ปีการศึกษา 2519		รวม	แนวโน้มในอนาคต ปีการศึกษา 2520
	ภาคเรียน 1	ภาคเรียน 2		
คณะนิติศาสตร์	11,669	3,620	15,289	11,332
คณะบริหารธุรกิจ	7,128	1,104	8,232	5,526
คณะมนุษยศาสตร์	1,860	300	2,160	1,774
คณะศึกษาศาสตร์	3,227	693	3,920	3,357
คณะวิทยาศาสตร์	2,604	171	2,775	3,357
คณะรัฐศาสตร์	5,351	1,698	7,049	4,329
คณะเศรษฐศาสตร์	2,732	474	3,206	2,466
ยอดรวม	34,571	8,060	42,631	32,141

ที่มา : สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล

สำหรับปีการศึกษา 2519 จำนวนนักศึกษาแยกตามคณะแล้วปรากฏว่า คณะนิติศาสตร์มีนักศึกษาลงทะเบียนเรียนมาแต่ อันคัมหนึ่งคือ 15,289 คน อันคัม 2 คณะบริหารธุรกิจ จำนวน 8,232 คน อันคัม 3 คณะรัฐศาสตร์ จำนวน 7,049 คน

อันดับ 4 คณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 3,920 คน รองลงมาได้แก่คณะเศรษฐศาสตร์, วิทยาศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ตามลำดับ

สำหรับแนวโน้มของนักศึกษาในอนาคต ทางสำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล ได้คาดคะเนโดยใช้วิธี Least Square Method จากสมการ

$$Y_c = a + bX$$

จากสมการจะได้

ปีการศึกษา 2519 = 63,347 คน

ปีการศึกษา 2520 = 73,875 คน

ปีการศึกษา 2521 = 84,404 คน

ปีการศึกษา 2522 = 94,933 คน

ปีการศึกษา 2523 = 105,461 คน

ปีการศึกษา 2524 = 115,990 คน

แต่เมื่อพิจารณาถึงระยะเวลาแล้วเริ่มจากปี 2521 เป็นต้นไป จำนวนผู้ลงทะเบียนเรียนควรจะลดลงจากที่คาดคะเนไว้ เนื่องจากมหาวิทยาลัยได้เปิดดำเนินการสอนครบ 7 ปี จึงมีจำนวนนักศึกษาที่หมดสภาพการเป็นนักศึกษา และถูกจำหน่ายชื่อออกทุกปีไป ถึงแม้ว่าจะลงทะเบียนเรียนครบทุกภาคการศึกษา แต่ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนดและการคาดคะเนอาจไม่ถี่เท่าที่ควร เนื่องจากสาเหตุ 2 ประการคือ ประการแรกมหาวิทยาลัยได้เปิดรับสมัครนักศึกษาในภาค 2 ปีการศึกษา 2518 ซึ่งมหาวิทยาลัยเพิ่งริเริ่มขึ้นเป็นปีแรก และอีกประการหนึ่งก็คือ ได้มีการเริ่มใช้การศึกษาแบบใหม่สำหรับชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งน่าจะมีผลเป็นอย่างไรต่อจำนวนการสอบได้สอบตกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อันมีผลกระทบกระเทือนต่อจำนวนผู้สมัคร เป็นนักศึกษา⁸²

82 "รายงานของสำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล," (อัครสำเนา)

จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา และแนวโน้มในอนาคต

ในปีการศึกษา 2517 - 2518 นี้ เป็นปีแรกที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้ผลิตบัณฑิตออกมารับใช้ประเทศชาติรวมทั้งสิ้น 2,126 คน ดังตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6 จำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่สำเร็จในปีการศึกษา 2517 และภาค 1 ปีการศึกษา 2518

คณะ	ปีการศึกษา 2517									ภาค 1 ปีการศึกษา 2518								
	เกียรตินิยม			เกียรตินิยม			เกียรตินิยม			เกียรตินิยม								
	อันดับ 1			อันดับ 2			อันดับ 1			อันดับ 2								
	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง			
นิติศาสตร์	473	428	45	-	-	-	18	18	-	273	245	28	-	-	-			
บริหารธุรกิจ	232	96	136	-	-	-	6	3	3	173	60	113	-	-	-			
มนุษยศาสตร์	194	26	168	-	-	-	2	1	1	90	6	84	-	-	-			
ศึกษาศาสตร์	238	37	201	1	-	1	3	1	2	151	17	134	-	-	-			
วิทยาศาสตร์	10	5	5	-	-	-	1	-	1	29	11	18	1	-	1			
รัฐศาสตร์	36	23	13	1	1	-	3	1	2	69	61	8	-	-	-			
เศรษฐศาสตร์	73	48	25	-	-	-	2	2	-	85	40	45	-	-	-			
รวม	1,256	663	593	2	1	1	35	26	9	870	440	430	1	-	1			

ที่มา : ฝ่ายระเบียบและสถิติ สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล

จากตารางจะเห็นได้ว่าจำนวนนักศึกษาที่จบการศึกษาในปีการศึกษา 2517 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,256 คน เป็นชาย 663 คน หญิง 593 คน ได้รับเกียรตินิยมอันดับ 1 ชาย 1 หญิง 1 อันดับ 2 35 คน ชาย 26 หญิง 9 คน และภาค 1 ปีการศึกษา 2518

มีจบทั้งสิ้น 870 คน ชาย 440 คน หญิง 430 คน ได้รับเกียรติคุณอันดันดับ 1 จำนวน 1 คน เป็นหญิง เกียรติคุณอันดันดับ 2 9 คน ชาย 4 หญิง 5 คน

ตารางที่ 7 จำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่สำเร็จปีการศึกษา 2517
แยกตามคณะและเพศ

คณะ	ภาค 1			ภาค 2			ภาคฤดูร้อน			รวม		
	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
นิติศาสตร์	-	-	-	191	178	13	282	250	32	473	428	45
บริหารธุรกิจ	-	-	-	63	40	43	148	55	93	232	96	136
บริหารทั่วไป	-	-	-	23	13	10	27	10	17	50	23	27
- การเงินและการธนาคาร	-	-	-	15	8	7	23	11	12	38	19	19
- การตลาด	-	-	-	12	9	3	13	4	9	25	13	12
- การบัญชี	-	-	-	35	10	23	86	31	55	119	41	78
มนุษยศาสตร์	-	-	-	100	11	89	94	15	79	194	26	168
- ภาษาอังกฤษ	-	-	-	51	7	44	29	7	22	80	14	66
- ภาษาไทย	-	-	-	8	1	7	14	4	10	22	5	17
- ประวัติศาสตร์	-	-	-	27	3	24	33	4	29	60	7	53
- บรรณารักษศาสตร์	-	-	-	13	-	13	13	-	13	26	-	26
- ภาษาฝรั่งเศส	-	-	-	1	-	1	5	-	5	6	-	6
ศึกษาศาสตร์	4	1	3	151	16	135	63	20	63	238	37	201
- ศึกษาศาสตร์	4	1	3	111	12	99	76	15	61	191	28	163
- จิตวิทยา	-	-	-	37	3	34	-	-	-	37	3	34
- ภูมิศาสตร์	-	-	-	3	1	2	7	5	2	10	6	4
วิทยาศาสตร์	2	-	2	4	3	1	4	2	2	10	5	5
- คณิตศาสตร์	2	-	2	4	3	1	3	2	1	9	5	4
- สถิติศาสตร์	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1
รัฐศาสตร์	-	-	-	10	2	8	26	21	5	36	23	13
เศรษฐศาสตร์	-	-	-	26	15	11	47	33	14	73	48	25
รวม	-	-	-							1256	663	593

ที่มา : ฝ่ายทะเบียนและสถิติ สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2517 แยกตามคณะและเพศนั้น ปรากฏว่าคณะที่มีจำนวนผู้สำเร็จการศึกษามากที่สุดคือนิติศาสตร์ เป็นชาย 428 คน หญิง 45 คน และรองลงมาตามลำดับดังนี้คือ

คณะศึกษาศาสตร์	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งสิ้น	238 คน	เป็นชาย 37 คน	หญิง 201 คน
คณะบริหารธุรกิจ	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งสิ้น	232 คน	เป็นชาย 96 คน	หญิง 136 คน
คณะมนุษยศาสตร์	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งสิ้น	194 คน	เป็นชาย 26 คน	หญิง 168 คน
คณะเศรษฐศาสตร์	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งสิ้น	73 คน	เป็นชาย 48 คน	หญิง 25 คน
คณะรัฐศาสตร์	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งสิ้น	36 คน	เป็นชาย 23 คน	หญิง 13 คน
คณะวิทยาศาสตร์	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งสิ้น	10 คน	เป็นชาย 5 คน	หญิง 5 คน

จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2518 และภาค 1 ปีการศึกษา 2519 และแนวโน้มในอนาคต

สำหรับปีการศึกษา 2518 และภาค 1 ปีการศึกษา 2519 นี้ มีผู้สำเร็จการศึกษาทั้งสิ้น 4,109 คน ดังปรากฏในตารางดังต่อไปนี้

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับ 2 และภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา
2518 และภาค 1 ปีการศึกษา 2519 (อนุมัติถึง 9 ก.พ. 2520)

คณะและสาขาวิชา	ภาค 2/2518		ภาคฤดูร้อน /2518		ภาค 1/2519					
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	รวม
นิติศาสตร์	385	41	426	429	35	464	505	46	551	
บริหารธุรกิจ	69	149	218	81	185	266	73	164	237	
- การบริหารทั่วไป	11	23	34	23	25	48	22	25	47	
- การเงินและการธนาคาร	12	34	46	13	55	68	14	50	64	
- การตลาด	8	6	14	9	3	12	12	8	20	
- การบัญชี	38	86	124	36	102	138	25	81	106	
มนุษยศาสตร์	16	108	124	7	90	97	15	202	217	
- ภาษาอังกฤษ	9	52	61	4	50	54	8	91	99	
- ภาษาไทย	2	5	7	1	11	12	1	22	23	
- ประวัติศาสตร์	2	18	20	1	16	17	4	35	39	
- บรรณารักษศาสตร์	1	14	15	1	5	6	-	15	15	
- ภาษาฝรั่งเศส	2	19	21	-	8	8	2	39	41	
ศึกษาศาสตร์	29	167	196	33	91	124	38	219	257	
- ศึกษาศาสตร์	20	135	155	29	83	112	33	213	246	
- จิตวิทยา	7	30	37	1	5	6	-	1	1	
- ภูมิศาสตร์	2	2	4	3	3	6	5	5	10	
วิทยาศาสตร์	10	10	20	9	18	27	20	18	38	
- คณิตศาสตร์	5	5	10	7	12	19	16	9	25	
- สถิติศาสตร์	5	5	10	2	4	6	4	7	11	
- ชีววิทยา	-	-	-	-	2	2	-	2	2	
รัฐศาสตร์	103	22	125	92	25	117	154	39	193	
เศรษฐศาสตร์	60	42	102	71	56	127	85	98	183	
รวม	672	539	1211	722	500	1222	890	786	1676	

ที่มา : ฝ่ายนักศึกษาสำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล

จากตารางจะเห็นได้ว่าจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละภาคมีจำนวนมากขึ้นกว่าเดิมคือ ภาค 2/2518 มีผู้จบการศึกษาทั้งสิ้น 1,211 คน ภาคฤดูร้อน/2518 จำนวน 1,222 คน และภาค 1/2519 จำนวน 1,676 คน รวมทั้งสิ้น 4,109 คน ในจำนวนนี้เป็นนักศึกษาชายทั้งสิ้น 2,284 คน นักศึกษาหญิง 1,825 คน และคณะนิติศาสตร์ เป็นคณะที่สามารถผลิตบัณฑิตได้มากที่สุดคือจำนวน 1,441 คน ในจำนวนนี้เป็นนักศึกษาชาย 1,319 คน และนักศึกษาหญิง 122 คน และคณะวิทยาศาสตร์เป็นคณะที่มีนักศึกษาจบการศึกษาน้อยที่สุด คือรวมทั้งสิ้น 85 คน เป็นนักศึกษาชาย 39 คน และนักศึกษาหญิง 46 คน

ในอนาคตคาดว่ามหาวิทยาลัยรามคำแหงจะสามารถผลิตบัณฑิตได้มากขึ้นในทุก ๆ ปีการศึกษา ดังผลการคาดคะเนในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 9 แนวโน้มผู้สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ปี 2520 - 2524

พ.ศ.	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา
2520	6,506
2521	8,667
2522	9,773
2523	10,877
2524	12,055

ที่มา : สำนักงานอธิการบดี

บริการของมหาวิทยาลัยที่ให้นักศึกษา

งานการให้บริการแก่นักศึกษา เป็นแผนกหนึ่งอยู่ในกองการนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วยแผนกต่าง ๆ 4 แผนก คือ

1. แผนกธุรการ
2. แผนกกิจกรรมนักศึกษา
3. แผนกสวัสดิการนักศึกษา

บุคคลากรดำเนินการปัจจุบันนี้ ประกอบด้วย

1. รองอธิการบดีฝ่ายนักศึกษา
2. หัวหน้ากองการนักศึกษา
3. หัวหน้าแผนก 3 คน
4. ประจำแผนก 1 คน
5. ข้าราชการช่วยงานกอง 1 คน
6. เสมียน 83

การให้บริการแก่นักศึกษาเป็นสิ่งที่มหาวิทยาลัยถือเป็นเรื่องสำคัญ มหาวิทยาลัยได้จัดบริการแก่นักศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. คำรา มร. มีตำราครบทุกกระบวนวิชาที่เปิดสอน และส่วนมากพิมพ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว (มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายตำรามหาวิทยาลัยรวมค่าแห่ง สำหรับนักศึกษาที่ไม่มีกำลังทรัพย์ก็ยืมอ่านได้ที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยรวมค่าแห่ง)
2. เปิดสอนวิชาเพิ่มเติมแก่นักศึกษาที่ไม่มีพื้นฐาน เช่น คณะบริหารธุรกิจ เปิดสอน Basic Mathematics (MA 103) แก่นักศึกษาที่ไม่จบ ม.ศ.5 แผนก -

⁸³ รายงานการสัมมนาวางแผนพัฒนามหาวิทยาลัยครั้งที่ 1 ณ. โรงแรมรถไฟหัวหิน
ระหว่างวันที่ 16 ตุลาคม - 18 ตุลาคม พ.ศ. 2517, (พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รวมค่าแห่ง, 2517), หน้า 30.

วิทยาศาสตร์ เพื่อให้มีพื้นฐานความรู้ไปเรียนต่อวิชา Analytic Geometry & Calculus (MA 111) ได้

3. เครื่องช่วยหรืออุปกรณ์การสอนที่สำคัญ คือ โทรทัศน์วงจรปิด ทำให้การบรรยายวิชาแก่นักศึกษาจำนวนพันจำนวนหมื่นที่อยู่ตามห้องบรรยายต่าง ๆ เป็นไปได้ นักศึกษาสามารถมองเห็นอาจารย์ กระดานดำ และอุปกรณ์การสอนอื่นๆ พร้อม ๆ กันได้ ยินดียิ่งอย่างชัดเจน

4. มีชั้นย่อยมหานวิชาให้นักศึกษาสำหรับบางกระบวนวิชา เช่น ภาษาอังกฤษ กฎหมายชั้นย่อยเหล่านี้ ไม่บังคับให้นักศึกษาเข้าเรียน แต่ให้นักศึกษาเลือกเรียนตามวันและเวลาที่สะดวก

5. บริการแนะแนวทางการศึกษาร นักศึกษาทุกคนมีอาจารย์ที่ปรึกษา (Academic Advisor) ซึ่งเป็นอาจารย์ประจำแต่ละคณะวิชา บริการแนะแนวทางการศึกษานี้จะขยายออกไปถึงให้คำปรึกษาแนะนำในปัญหาอื่นๆ ด้วย สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับบริการนี้ก็มีอาจารย์ที่ปรึกษาประจำแต่ละคณะวิชา อาจารย์ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ และฝ่ายแนะแนวการศึกษาของสำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล (สวป.)

6. หอสมุดมหาวิทยาลัยรามคำแหง

7. หนังสือพิมพ์ ช.ร. ทำหน้าที่เสนอข่าวจากฝ่ายและคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ตลอดจนความเคลื่อนไหวของ มร. ซึ่งล้วนจำเป็นต่อนักศึกษา โดยเฉพาะในระยะเริ่มแรกนักศึกษาจะได้ทราบข่าวเกี่ยวกับการพิมพ์ตำราเรียน การเปิดชั้นเรียนย่อย การกำหนดวันเวลาเรียนและวันสอบคณะต่าง ๆ การขอยกของบรรยาย บริการหอสมุด ฯลฯ มีบทความเสริมวิชา มีชื่อเขียนแนะนำบุคคลที่สำคัญ

8. คู่มือต่าง ๆ เช่น ประกาศกระบวนวิชาที่เฝ้าสอน และแนวทางการศึกษา

ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งจัดพิมพ์จำหน่ายแก่นักศึกษา⁸⁴

นอกจากนี้ยังมีบริการในด้านอื่น ๆ อีก ทั้งนี้ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิณจ รื่นเริง รองอธิการบดีฝ่ายนักศึกษาได้ให้สัมภาษณ์ไว้ในข่าวรามคำแหงดังนี้

งานให้บริการแก่นักศึกษา เช่น การแพทย์ มร. มีทั้ง แพทย์และพยาบาล มีสถานพยาบาลของเราเอง เปิดบริการ ทุกวัน... การจัดให้มีสนามเล่นกีฬากลางแจ้ง เช่น บาส-เกตบอล วอลเลย์บอล แบดมินตันและเทนนิส มร. มี โรงกีฬาในร่มหรือที่เรียกง่าย ๆ ว่า โรงยิม... งานให้บริการเกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ เช่น บางเวลาได้จัดห้องเรียนและห้องประชุมสำหรับให้นักศึกษาจัดกิจกรรม เช่น เพื่อการแสดงดนตรี การปฐกฐนา ไถ่อาบัติ และนิทรรศการ บริการทางความสะดวกใดแก หองน้ำ หองส้วมและบริการทั่วไป นอกจากนี้ยังได้มีการพิจารณาจัดสรรทุนให้นักศึกษาตามความต้องการของ เจ้าของทุนอีกด้วย⁸⁵

ถึงแม้ว่าทางมหาวิทยาลัยจะพยายามจัดบริการแก่นักศึกษาในค่านต่าง ๆ เพื่อให้ได้รับความสะดวกในการที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ แต่ก็ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนักศึกษาได้อย่างเต็มที่ ทางกองการนักศึกษาเองก็มีทั้งความหวังโครงการและความพยายามปรับปรุงงานของกองการนักศึกษาปัจจุบันและอนาคตดังต่อไปนี้

1. ต้องการปรับปรุงการให้บริการแก่นักศึกษาทุก ๆ ด้านให้ดีขึ้น
2. ทุนนักศึกษา

⁸⁴ การาวัดย์ เกษทอง, "มหาวิทยาลัยรามคำแหงตราควาแห่งใหม่,"

วิทยาสาร, 22 (ตุลาคม, 2514), 12.

⁸⁵ "สัมภาษณ์ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิณจ รื่นเริง," ข่าวรามคำแหง, 16 กันยายน 2515, หน้า 3.

3. ลดค่าโดยสารรถไฟ
4. จัดการให้มีการสอนการฝึกและสอนนักศึกษารักษากินแค้นในมหาวิทยาลัย
5. ขอผ่อนผันการเข้ารับราชการทหาร ฯลฯ
6. ส่งเสริมการกีฬาให้มหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงทางด้านกีฬาทุกประเภท
7. ให้บริการกีฬาและสันทนาการ โดยผ่านศูนย์ส่งเสริมการกีฬาแห่ง

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

8. ขอให้มหาวิทยาลัยสร้างบรรยากาศภายในมหาวิทยาลัยให้เป็นสถานศึกษา เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ของนักศึกษา เมื่อยามว่างจากการเรียน บริเวณและสถานที่ควรสะอาดเป็นระเบียบเจริญตา

9. ส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักจัดและดำเนินกิจกรรมอันจะเป็นแนวทางการประกอบการดำรงชีวิตเมื่อจบการศึกษาไปแล้ว

10. ขอให้มหาวิทยาลัยจัดร้านค้าให้พอเพียงกับความต้องการของนักศึกษา

11. ขอให้มหาวิทยาลัยจัดอาคาร สถานที่ สนามกีฬาประเภทต่าง ๆ และอุปกรณ์กีฬาและการสันทนาการให้ดีขึ้นกว่าเดิม ควรมีสถานที่ฝึกซ้อมดนตรี (โรงดนตรี) และโรงยิม ให้เพียงพอ

12. ควรให้มี Student Union โดยเร็ว กองการนักศึกษาค่าริจะดำเนินโครงการใหม่ 3 โครงการ ถ้าได้รับอนุญาตจากมหาวิทยาลัย คือ

1. ให้บริการลงทะเบียนเรียนแก่นักศึกษาทางจังหวัดห่างไกล โดยประสานงานกับสำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล

2. ให้ความร่วมมือกับนักศึกษาในการปรับปรุงการจัดรถเมล์ รับ-ส่งนักศึกษา

3. ให้บริการ รับ-ส่ง หรือเฉพาะรับมามหาวิทยาลัยตอนเช้า (ในวันที่มีนักศึกษามาเรียนที่มหาวิทยาลัยมากที่สุด) โดยจัดรถบัสของมหาวิทยาลัยที่มีอยู่แล้ว และที่จะซื้อใหม่ปีงบประมาณ 2518 นี้ รถดังกล่าวนี้จะส่งเฉพาะจุดแออัดใกล้มหาวิทยาลัยก่อน⁸⁶

⁸⁶เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

(โครงการความหวังและความพยายามที่จะปรับปรุงการให้บริการแก่นักศึกษาของกองการนักศึกษา เป็นสิ่งที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักศึกษาเป็นอย่างมาก ถ้าทำได้ดังที่กล่าวข้างต้น)

จากการสัมภาษณ์ นายสมบุญ งามลักษณะ หัวหน้ากองการนักศึกษา เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2519 นี้ ทำให้ทราบถึงการดำเนินงานตามโครงการที่วางไว้ในปัจจุบันดังต่อไปนี้

1. ทางค่านู่นักศึกษา มีรายได้เพิ่มมากขึ้นคือ ได้ 1% ของรายได้งบประมาณของมหาวิทยาลัย
2. การลดค่าโดยสารรถไฟ ได้ทำการติดต่อกับการรถไฟแห่งประเทศไทย เพื่อขอลดค่าโดยสารรถไฟให้กับนักศึกษาที่ประสงค์จะเดินทางไปเยี่ยมบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง ในระหว่างปิดภาคการศึกษา โดยออกหนังสือรับรองลดค่าโดยสารให้เป็นจำนวนมากขึ้นกว่าเดิม
3. ขอผ่อนผันการเข้ารับราชการทหาร ได้ทำการติดต่อนักศึกษาเป็นจำนวนมากขึ้นกว่าเดิม
4. ส่งเสริมการศึกษาให้มหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงทางค่านักศึกษาทุกประเภท โดยจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมกีฬา ซึ่งมีวิทยากรประจำศูนย์ เนื่องจากอาจารย์ที่ทำหน้าที่ ๑ ปรึกษาทีมงานประจำมาก จึงไม่ค่อยมีเวลามาช่วยงานของศูนย์
5. ส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักจัดและดำเนินกิจกรรมอันจะเป็นแนวทางการดำรงชีวิตเมื่อจบการศึกษาไปแล้ว โดยให้คำแนะนำแก่แผนกต่าง ๆ 15 แผนก ชุมนุมต่าง ๆ 15 ชุมนุม และชมรมต่าง ๆ 20 ชมรม ว่าการจะจัดกิจกรรมแต่ละอย่างควรดำเนินการอย่างไร ตลอดจนระเบียบปฏิบัติในทางราชการ และระเบียบการเงิน การพัสดุ โดยพยายามส่งเสริมให้นักศึกษามีความรับผิดชอบและดำเนินการไปตามปรัชญา และนโยบายของกิจกรรมนั้น ๆ
6. ทางด้านการจัดร้านค้าให้พอเพียงกับความต้องการของนักศึกษา ปัจจุบันมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กองบริการวางแผนพัฒนาฯ รับผิดชอบไปดำเนินการ ซึ่งขณะนี้ได้ทำการจัดสร้างร้านค้าของมหาวิทยาลัยเพิ่มอีกหลายแห่งภายในมหาวิทยาลัย

7. ทางด้านการจัดให้มีสถานที่ฝึกซ้อมดนตรี (โรงดนตรี) ปรากฏว่ายังไม่มียังงบประมาณที่จะดำเนินการได้ ส่วนโรงยิมที่จะใช้ฝึกซ้อมกีฬานั้น กำลังดำเนินการก่อสร้างอยู่

8. เรื่องการจัดให้มี student union นั้น ได้รับอนุมัติตามหลักการในวงเงิน 20 ล้านบาทแล้ว

9. การให้บริการลงทะเบียนเรียนแก่นักศึกษาต่างจังหวัดทางไกล โดยประสานงานกับ ส.ว.ป. นั้น ปรากฏว่ายังไม่สามารถจะดำเนินการได้ในขณะนี้

นอกจากนี้กองการนักศึกษาได้ให้ความร่วมมือกับนักศึกษาในการปรับปรุงการจัดรถเมลรับ-ส่งนักศึกษา ปัจจุบันมีรถเมลทั้งสิ้น 59 คัน แต่ละคันจะจ่ายค่าธรรมเนียม 10 บาทต่อวัน ให้แก่กองการนักศึกษา ส่วนในเรื่องที่จะนำรถบัสของมหาวิทยาลัยที่มีอยู่แล้วมาวิ่งรับ-ส่งนักศึกษานั้น ไม่อาจจะดำเนินการได้เนื่องจากขัดต่อระเบียบราชการว่าด้วยการนำยานพาหนะของทางราชการมาใช้

ผลงานของกองการศึกษานอกเหนือจากที่กล่าวแล้วข้างต้นได้แก่

1. ดำเนินการขออนุมัติสถาปนิกและวิศวกรรรมผู้ออกแบบและควบคุมงานสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ของกองการนักศึกษาทั้งหมด คือ สนามเทนนิส โรงยิมเนเซียม อัดจันทร์ สนามฟุตบอล รั้วสนามฟุตบอล ฌมที่คืนปรับปรุงสนามฟุตบอล และปรับปรุงสระว่ายน้ำ

2. ติดต่อประสานงานระหว่างมหาวิทยาลัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา องค์การนักศึกษา แผนกชุมนุม ชมรม และกลุ่มนักศึกษาต่าง ๆ พร้อมทั้งนักศึกษาทั่ว ๆ ไป ทั้งนี้เป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม

3. ให้ความช่วยเหลือนักศึกษาโดยการให้ความเห็นอันเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และนอกหลักสูตร ของนักศึกษา

4. จัดบริการเกี่ยวกับรถยนต์ให้นักศึกษา ใช้ติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ

5. คอยสอดส่องดูแลพฤติกรรมและความเคลื่อนไหวของ นักศึกษาตลอดเวลา ประการสำคัญต้องคอยประสานงานในขั้นต้นระหว่างนักศึกษากับมหาวิทยาลัย โดยการ

ให้คำชี้แจงแก่นักศึกษาที่มีความสงสัยในเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนการแก้ปัญหาข้อขัดแย้ง
ระหว่างนักศึกษา

6. ด้านการเงิน กองการนักศึกษาจะยืมเงินทรวงจ่ายให้กับคณะกรรมการ
แผนกชุมนุม สมร. อสมร. เพื่อนำไปดำเนินการกิจกรรมตามโครงการ

กองการนักศึกษาต้องรับผิดชอบงาน ซึ่งมีอยู่ 3 แผนก คือ แผนกธุรการ
แผนกกิจกรรมนักศึกษา และแผนกสวัสดิการนักศึกษา ดังที่กล่าวข้างต้นแล้วนั้น ปัจจุบัน
ความรับผิดชอบนั้นวันจะเพิ่มมากขึ้น หน่วยงานจึงได้ขยายออกไปอีก เพื่อให้ทำหน้าที่ด้วย
ความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น⁸⁷

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁸⁷สัมภาษณ์ สัมบูรณ์ งามลักษณ์ 5 เมษายน 2519.